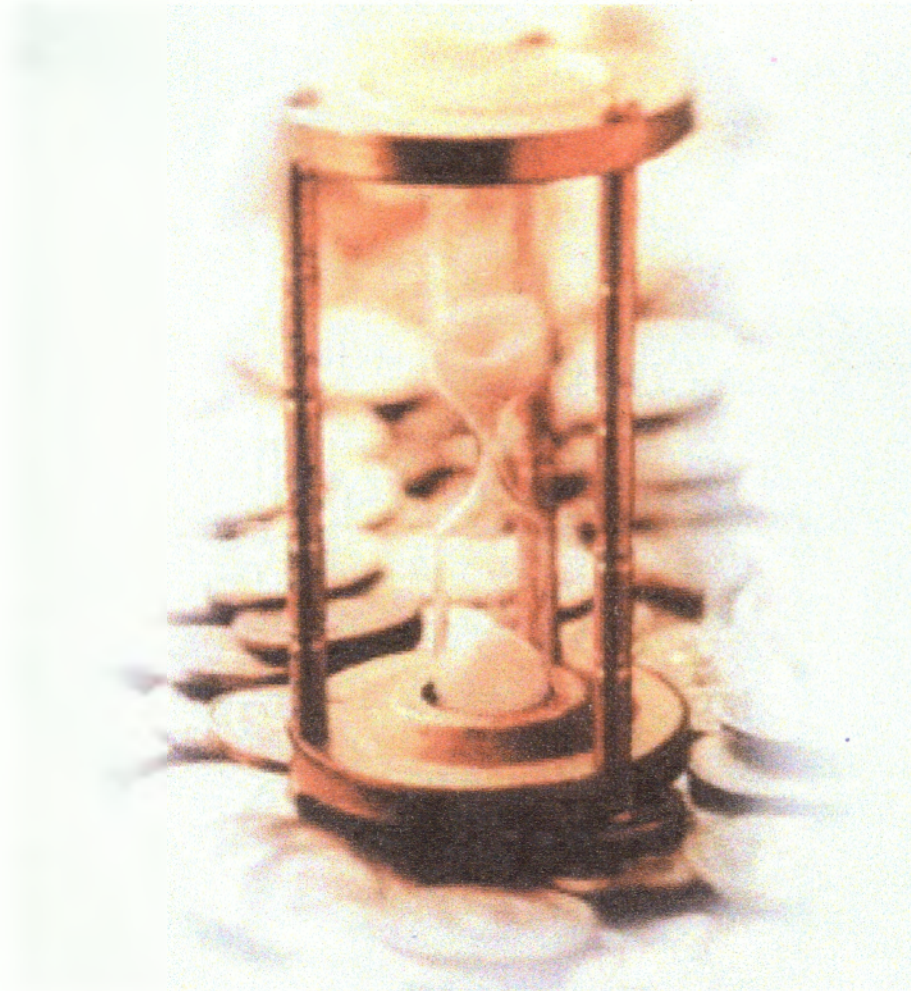


## **ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ**

# **ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ**



**ΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : ΑΝΤΡΗ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥΣ**

**ΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΠΟΥΖΟΣ**

**ΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ : Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

## ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

### ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

	Σελ.
<b>ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ</b>	5
<b>ΠΡΟΛΟΓΟΣ</b>	6
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ</b>	
<b>1. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</b>	7-8
1.1 . Τράπεζες	
1.2 . Ο ρόλος του τραπεζικού συστήματος στην οικονομία	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ</b>	
<b>2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ</b>	9-13
2.1. Οι πρώτες προσπάθειες	
2.2 Ελληνικό σύστημα και τράπεζες του εξωτερικού	
2.3 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ</b>	
<b>3. ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ</b>	14-21
3.1 Κατηγορίες Τραπεζών	
3.1.1 Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί	
3.1.1.1. Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	
3.1.1.2. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	
3.1.1.3. Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων και Βιομηχανικής Ανάπτυξης	
3.1.1.4. Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης	
3.1.1.5. Εθνική κτηματική Τράπεζα	
3.1.1.6. Τράπεζα Επενδύσεων	
3.1.1.7. Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος	
3.2. Πίνακας Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε Λειτουργία	
3.2.1. Πιστωτικά Ιδρύματα – Καθεστώς Ενιαίας Άδειας	

- 3.2.2. Υποκαταστήματα στην Ελλάδα με έδρα χώρα μέλος Ε.Ε
- 3.2.3. Πιστωτικά ιδρύματα που δεν υπάγονται στην ενιαία άδει λειτουργίας.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ**

### **4. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ** 22-37

- 4.1. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της Κ.Τ.Ε
- 4.2. Εργασίες Κ.Τ.Ε και μέσα Νομισματικής Πολιτικής
- 4.3. Διοίκηση Κ.Τ.Ε
  - 4.3.1. Γενικό Συμβούλιο
  - 4.3.2. Διοικητικό Συμβούλιο
  - 4.3.3. Εκτελεστική Επιτροπή
  - 4.3.4. Διοικητές – Υποδιοικητές
  - 4.3.5. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής
  - 4.3.6. Συμβούλιο Διευθύνσεως
- 4.4. Προσωπικό της Κ.Τ.Ε
- 4.5. Ελεγκτές
  - 4.6. Λογιστικές Καταστάσεις
- 4.7. Σχέσεις Κεντρικής Τράπεζας και κράτους
- 4.8. Διάλυση της Τράπεζας.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ**

### **5. ΝΕΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ** 38-45

- 5.1. Νομοθετικό Κανονιστικό Πλαίσιο
- 5.2. Ίδρυση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Γραφείων Αντιπροσωπίας
  - 5.2.1. Έξι βασικές προϋποθέσεις για την χορήγηση άδειας
  - 5.2.2. Ίδρυση Υποκαταστημάτων Ελληνικών Πιστωτικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό
  - 5.2.3. Ίδρυση Υποκαταστημάτων Ελληνικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε.
  - 5.2.4. Γραφείο Αντιπροσωπίας στην Ελλάδα
    - 5.2.4.1. Σκοπός Αντιπροσωπίας
    - 5.2.5.2. Εποπτεία από την Κ.Τ.Ε
  - 5.2.5. Εποπτεία από την Κ.Τ.Ε
    - 5.2.5.1 Ειδικά Μέτρα Εποπτείας

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ**

### **6. ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΗΜΕΡΑ**

46-59

#### 6.1. Κατηγορίες Τραπεζών

#### 6.2. Τραπεζικές Εργασίες

##### 6.2.1. Παθητικές τραπεζικές εργασίες

###### 6.2.1.1. Καταθέσεις Ταμειυτηρίου

###### 6.2.1.2. Καταθέσεις μα προειδοποίηση.

###### 6.2.1.3. Καταθέσεις Όψεως

###### 6.2.1.4. Τρεχούμενος Λογαριασμός καταθέσεων

###### 6.2.1.5. Καταθέσεις σε προειδοποίηση

###### 6.2.1.6. Καταθέσεις Προθεσμίας

###### 6.2.1.7. Καταθέσεις σε Κοινό Λογαριασμό

###### 6.2.1.8. Καταθέσεις Δεσμευμένες

###### 6.2.1.9. Καταθέσεις σε Συναλλάγμα

###### 6.2.1.10. Ειδικοί Λογαριασμοί Καταθέσεων

##### 6.2.2. Ενεργητικές Τραπεζικές Εργασίες

##### 6.2.3. Βοηθητικές ή Μεσολαβητικές Τραπεζικές Εργασίες

#### 6.3 Τραπεζικά Προϊόντα και Υπηρεσίες

##### 6.3.1. Νέες Τραπεζικές Εργασίες- Προϊόντα και Υπηρεσίες

#### 6.4 Λειτουργικοί Κίνδυνοι Τραπεζών

#### 6.5 Η Τραπεζική Αγορά Σήμερα

##### 6.5.1. Χαρακτηριστικά της Αγοράς

##### 6.5.2. Πληροφορίες για το τραπεζικό περιβάλλον

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ**

### **7. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ**

60-68

#### 7.1. Τραπεζικό Απόρρητο

##### 7.1.1. Περιπτώσεις Ειδικών Ρυθμίσεων

##### 7.1.2. Τραπεζικό Απόρρητο και έλεγχος από την Κ.Τ.Ε

##### 7.1.3. Παροχή τραπεζικών πληροφοριών

#### 7.2. Τραπεζικός μεσολαβητής

##### 7.2.1. Διαδικασία υποβολής παραπόνων



- 7.2.2. Διαδικασία εξέτασης παραπόνου
- 7.2.3. Τι δεν εξετάζει ο Τραπεζικός Μεσολαβητής
- 7.2.4. Τράπεζες που συμμετέχουν στον Τραπεζικό Μεσολαβητή

## **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**

### **ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η Ε.Κ.Τ**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ**

#### **8. ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 69-76**

- 8.1. Το Νέο Ενιαίο Νόμισμα
- 8.2. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
  - 8.2.1. Γενικά περί Κεντρικής Τράπεζας
  - 8.2.2. Όργανα της Ε.Κ.Τ.
    - 8.2.2.1. Διοικητικό Συμβούλιο
    - 8.2.2.2. Εκτελεστική Επιτροπή
  - 8.2.3. Γενικό Συμβούλιο

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΝΑΤΟ**

#### **9. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ 77-83**

- 9.1. Εθνικές Τράπεζες Κρατών Μελών και Ε.Κ.Τ
- 9.2. Καθήκοντα Ευρωσυστήματος
  - 9.2.1. Βασικά Καθήκοντα
  - 9.2.2. Πρόσθετα καθήκοντα
- 9.3. Η θέση της Ε.Κ.Τ στο Ευρωσύστημα
- 9.4. Νομισματική Πολιτική
  - 9.4.1.1. Η στρατηγική της Ε.Κ.Τ
  - 9.4.1.2. Μέσα Νομισματικής Πολιτικής.

**ΕΠΙΛΟΓΟΣ 84**

**ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ 85-91**

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 92-99**

**ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 100**

## ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω να εκφράσω στον Καθηγητή μου Κύριο Δ.Κουπούζο για την συνεργασία του και την συμβολή του καθ' όλη την διάρκεια της πτυχιακής μου εργασίας.

Ευχαριστώ θερμά το προσωπικό της Κεντρικής Τράπεζας καθώς και το προσωπικό των τραπεζών Κύπρου, Λαϊκής, Άλφα Πίστεως και Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος για την πολύτιμη βοήθεια τους στα αρχικά βήματα της εργασίας μου και στην υπόδειξη των πηγών μελέτης. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω το προσωπικό της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Λεμεσού για τα χρήσιμα βιβλία που έθεσε στη διάθεση μου, σχετικά με το θέμα της παρούσας μου εργασίας.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την ψυχολογική και οικονομική υποστήριξη που μου πρόσφεραν στην τετραετή φοίτηση μου στο Τ.Ε.Ι Καλαμάτας και όχι μόνο.

Ευχαριστώ τέλος τους φίλους μου για την συμπαράσταση και την κατανόηση που έδειξαν όλο αυτό το διάστημα μέχρι να διεκπεραιωθεί η πτυχιακή εργασία μου.

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια παρουσίασης πτυχιακής εργασίας στο τμήμα Ελεγκτικών και Ασφαλιστικών Εργασιών του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Καλαμάτας. Η εργασία καταπιάνεται με το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα και αναλύει το ρόλο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Το θέμα επιλέχθηκε μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα καθηγητή του τμήματος ελεγκτικών και ασφαλιστικών εργασιών και διευθυντή του υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος, στην Σπάρτη, κύριο Κουπούζο Δ. Η ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα προέκυψε μετά από τις πρόσφατες εξελίξεις στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται αναφορά στο Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, ενώ το δεύτερο μέρος ασχολείται με το ρόλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας στο συγκεκριμένο Σύστημα.

Στο πρώτο κεφάλαιο δίνεται ένας σύντομος ορισμός της Τράπεζας και παρουσιάζεται ο ρόλος του Τραπεζικού Συστήματος στην οικονομία. Θα ήταν παράλειψη να μην γίνει μια σύντομη ιστορική αναφορά για την εξέλιξη των τραπεζών στην Ελλάδα, την οποία συναντούμε στο δεύτερο κεφάλαιο της πτυχιακής αυτής εργασίας. Στη συνέχεια, στο τρίτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα και στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται ο ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας της Ελλάδος. Ακολουθεί στο πέμπτο κεφάλαιο το Νομοθετικό Κανονιστικό Πλαίσιο για την ίδρυση νέων Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Γραφείων Αντιπροσωπείας. Το έκτο κεφάλαιο καταπιάνεται με τα τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες, τους λειτουργικούς κινδύνους και γενικότερα με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην αγορά. Στο τελευταίο κεφάλαιο του πρώτου μέρους, δίνονται οι σύντομοι ορισμοί του Τραπεζικού Απορρήτου και του θεσμού του Τραπεζικού Μεσολαβητή.

Ακολούθως, στο δεύτερο μέρος, στο κεφάλαιο οκτώ, γίνεται αναφορά στο Νέο Ενιαίο Νόμισμα και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ενώ στο ένατο κεφάλαιο δίνεται ο ορισμός του Ευρωσυστήματος, δίνοντας έμφαση στο ρόλο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και στη νομισματική της πολιτική.

# 1.ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

## 1.1. Τράπεζες



Τράπεζα είναι μία οικονομική επιχείρηση που θεωρείται ως ο μεσάζοντας μεταξύ κεφαλαιούχων, που ζητούν να επενδύσουν κεφάλαια και εκείνων, οι οποίοι έχουν ανάγκη δανεισμού για να χρηματοδοτήσουν τις δραστηριότητες τους.

Η κυριότερη λειτουργία της τράπεζας είναι ο έντοκος δανεισμός. Δανείζει κεφάλαια, τα οποία της ανήκουν ή κεφάλαια που προέρχονται από καταθέσεις πελατών.

Οι τράπεζες παρουσιάστηκαν αρχικά στη Δύση ως αργυραμοιβεία που αντάλλαζαν διάφορα νομίσματα με κέρδος. Αργότερα άρχισαν να συγκεντρώνουν κεφάλαια, με τα οποία χρηματοδοτούσαν κράτη και μάλιστα σε περιπτώσεις πολέμων. Με την επέκταση του δανεισμού των κεφαλαίων και σε ιδιώτες δημιουργήθηκε ο σημερινός τύπος τραπεζών.

Γενικά τα σημερινά τραπεζικά ιδρύματα χωρίζονται σε τράπεζες καταθέσεων που δανείζονται κεφάλαια από ιδιώτες και δανείζουν σε τρίτους και σε εκδοτικές, οι οποίες έχουν το προνόμιο να δίνουν τραπεζογραμμάτια αντί για μεταλλικό νόμισμα.

## 1.2. Τραπεζικό σύστημα και οικονομία

Το σύνολο των τραπεζών, εμπορικών, ειδικών, κεντρικών τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε μία χώρα αποτελούν το τραπεζικό της σύστημα.

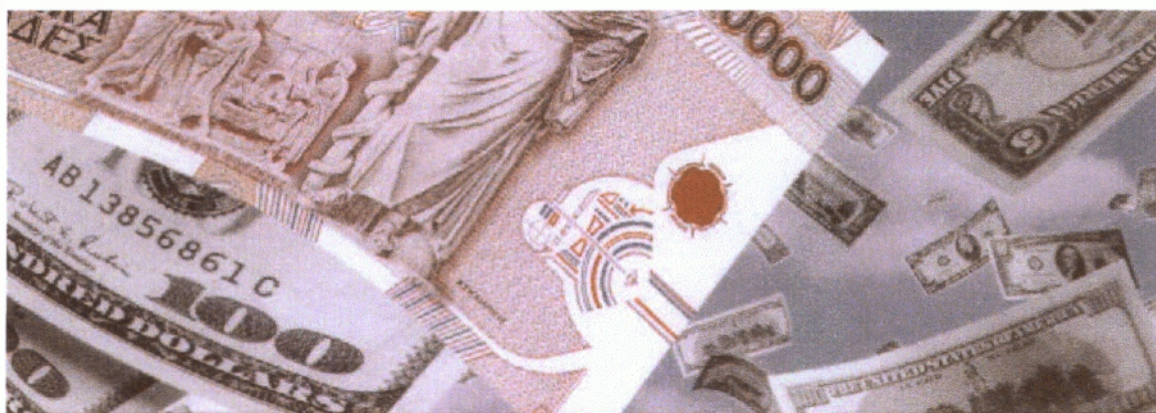
Σήμερα ο όρος του τραπεζικού συστήματος εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο και αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα ανάπτυξης των συναλλαγών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό μίας χώρας.

*Το τραπεζικό σύστημα αποτελεί το σημαντικότερο στήριγμα της οικονομίας γιατί :*

- Βοηθά στην ανάπτυξη του **αποταμιευτικού πνεύματος** των πολιτών , οι οποίοι καταθέτουν το περίσσειμα του εισοδήματός τους σε αυτές. Με την **εμπιστοσύνη**

που εμπνέουν και την *ασφάλεια* που εξασφαλίζουν για τις καταθέσεις ενθαρρύνουν το κοινό να αποταμιεύει, παίρνοντας έτσι ένα επιπρόσθετο εισόδημα δηλαδή τόκο, ο οποίος καταβάλλεται από την τράπεζα.

- Συντελούν *έμμεσα* στη μείωση του κόστους ζωής. Με την ενθάρρυνση της αποταμίευσης συγκεντρώνονται στις τράπεζες μεγάλα ποσά με συνέπεια να παρέχονται δάνεια με χαμηλό τόκο εξαιτίας της μεγάλης προσφοράς των κεφαλαίων που δημιουργούνται. Η χορήγηση όμως δανείων με χαμηλό επιτόκιο έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή αγαθών με κόστος, εφόσον ο τόκος αποτελεί μέρος του κόστους των προϊόντων.
- Συγκεντρώνουν μικροποσά, τα οποία είναι νεκρά στα χέρια εκείνων που αποταμιεύουν και δημιουργούν μεγάλα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς. Έτσι παράγονται περισσότερα αγαθά και ικανοποιείται μεγαλύτερος αριθμός αναγκών.
- Συμβάλουν στην εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής του κράτους με τη λήψη διαφόρων μέτρων, όπως είναι ο περιορισμός ή η επέκταση των πιστώσεων μέσω της αυξομείωσης του επιτοκίου και άλλων μέτρων, ή έκδοση χαρτονομισμάτων, που τώρα γίνεται από την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**
- Διευκολύνουν σε αφάνταστο βαθμό τις συναλλαγές, κυρίως με τη γενίκευση της χρήσης των *επιταγών* και στα τελευταία χρόνια με την εισαγωγή των τραπεζικών καρτών (*πιστωτικά δελτία*) που επιτρέπουν στο κάτοχο τους την αγορά αγαθών με την ανάληψη *μετρητών*. Με αυτό τον τρόπο εξοικονομείται έτσι εργασία και χρόνος.





## 2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

### 2.1. Οι πρώτες προσπάθειες

Στα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης παρουσιάζεται έντονα η πραγματική ανάγκη να υπάρξει μία τράπεζα που να εξυπηρετεί τις ανάγκες της χώρας, έτσι στα χρόνια της διακυβέρνησης του Καποδίστρια ιδρύεται η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα.

Η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα ιδρύεται το 1828 με σκοπό την μείωση της τοκογλυφίας και την αναδιοργάνωση της οικονομίας, η οποία τότε βρισκόταν σε φάση αναδιοργάνωσης, δίνοντας περισσότερη έμφαση στην ελληνική γεωργία.

Την περίοδο αυτήν εκδίδεται το πρώτο ελληνικό χαρτονόμισμα ο «Φοίνικας», ενώ μέχρι τότε στην Ελλάδα κυκλοφορούσαν μόνο ξένα χαρτονομίσματα ως μέσω συναλλαγών, όπως τα ισπανικά και τα τούρκικα (γρόσια).

Η Πρώτη Τράπεζα δεν εδρεύει για πολύ, διαλύεται το 1834 εξαιτίας των πολιτικοοικονομικών συνθηκών της περιόδου, της περιορισμένης δραστηριότητας της τράπεζας, της αποτυχίας να ανάπτυξη την εμπιστοσύνη του κοινού και εξαιτίας των λίγων αποταμιεύσεων που συγκεντρώθηκαν. Οι προσπάθειες δημιουργίας ενός τραπεζικού συστήματος που θα συνέβαλλε στην οικονομική πορεία του έθνους συνεχίζονται, αλλά μία μία αποτύγχαναν.

Δύο μεγάλοι όμιλοι όμως, οι οποίοι αποτελούνταν ο ένας από Έλληνες και Γάλλους και ο άλλος από Άγγλους, υπόβαλλαν σχετικές προτάσεις στην κυβέρνηση, η οποία μετά από συμφωνία με τον Άγγλο Γκλάς εξέδωσε το νόμο για να συσταθεί νέα τράπεζα (25/1/1836) που θα είχε σκοπό την ανάπτυξη της γεωργίας, της βιομηχανίας, του εμπορίου και της ναυτιλίας.

Ο νόμος του 1836 όμως καταργείται και εκδίδεται ο νόμος του 1841 στις 30 του Μάρτη, με τον οποίο συστάθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.



## 2.2. Ελληνικό τραπεζικό σύστημα και συστήματα εξωτερικού.

Για να εδραιωθεί ένα αρκετά καλό τραπεζικό σύστημα έπρεπε να βασιστούμε σε τραπεζικά συστήματα του εξωτερικού που λειτουργούσαν με μεγάλη επιτυχία. Έτσι και έγινε το ελληνικό τραπεζικό σύστημα δανείστηκε πολλά στοιχεία από τα τραπεζικά συστήματα που είχαν, μέχρι τότε αναπτυχθεί στην Ευρώπη και συγκεκριμένα το Βρετανικό, Γαλλικό και Γερμανικό.

Αν συγκρίναμε το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα με τα Ευρωπαϊκά συστήματα θα καταλήγαμε ότι το πρώτο την εποχή αυτή πλησίαζε περισσότερο το Αγγλικό πρότυπο. Η μόνη διαφορά από το Αγγλικό σύστημα ήταν ότι στη χρήση των επιταγών, η οποία ήταν πιο διαδεδομένη στην Αγγλία, ενώ στην Ελλάδα ήταν σχεδόν άγνωστη και το επίπεδο πίστης πολύ χαμηλό. Στην Αγγλία δημιουργήθηκαν νωρίς ειδικευμένοι οργανισμοί, οι οποίοι λειτουργούσαν παράλληλα με τις τράπεζες των καταθέσεων. Στην Ελλάδα αντίστοιχοι οργανισμοί ιδρύονται στη δεκαετία του 1920, γιατί μέχρι τότε ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας ήταν χαμηλός και δεν δημιουργούσε ανάγκες εξειδίκευσης

Από την άλλη αν επιχειρήσουμε να συγκρίνουμε το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα με το Γαλλικό θα διαπιστώσουμε ότι είναι αντίθετα γιατί στην Γαλλία οι τράπεζες ήταν στενά συνδεδεμένες με τη μεγάλη βιομηχανία. Και στην Ελλάδα γίνονταν συνεχώς προσπάθειες για ανάπτυξη σχέσεων τράπεζας και βιομηχανίας αλλά αποτύγχαναν. Λόγο του μεικτού χαρακτήρα της Τράπεζας δεν δημιουργήθηκαν εγκαίρως εξειδικευμένοι οργανισμοί για την βιομηχανία. Το μόνο κοινό χαρακτηριστικό αυτών των δύο τραπεζικών συστημάτων, του Ελληνικού και του Γαλλικού ήταν η ύπαρξη ενός μόνο εκδοτικού οργανισμού.

Στην Ελλάδα γίνονταν μακροχρόνιες προσπάθειες δημιουργίας άλλων τραπεζών. Οι προσπάθειες αυτές καταλήγουν στην ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και της Κτηματικής Τράπεζας. Η δημιουργία αυτών των δύο τραπεζών δημιουργούν αναμφισβήτητα ανασφάλειες στην Εθνική Τράπεζα, η οποία μέχρι τότε προσπαθούσε να παγιώσει τη θέση της συγκεντρώνοντας στα χέρια της όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών.

Μέχρι την περίοδο του πολέμου επικρατούσε μεγάλη δυσπιστία μεταξύ των τραπεζών λόγω του αθέμιτου ανταγωνισμού των κρατικών δανείων. Η δυσπιστία της εποχής ενισχυόταν από το γεγονός ότι ήταν γεωργική χώρα και η βιομηχανία ασκείτο σαν συμπληρωματική δραστηριότητα εμπορίου.

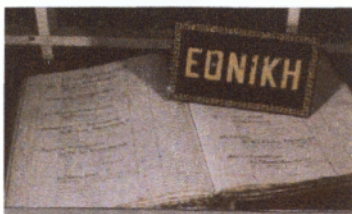
Παρ'όλα αυτά γίνονταν πολλές προσπάθειες δημιουργίας βιομηχανικών τραπεζών, με πρωτοβουλία των ίδιων των βιομηχάνων, χωρίς όμως να έχουν καμία επιτυχία. Παράδειγμα τέτοιας τράπεζας ήταν η Τράπεζα Βιομηχανίας που ιδρύθηκε το 1918 από τον Ε. Χαρίλαο, ο οποίος ήταν ένας από τους πρώτους Έλληνες βιομήχανους. Η τράπεζα αυτή αργότερα συγχωνεύτηκε με την Τράπεζα Αξιών. Στη συγχώνευση αυτή συμμετείχαν μεγάλοι Έλληνες βιομήχανοι όπως: Α. Οικονομίδης (ιδρυτής των Χρωματουργίων Πειραιώς), ο Ν. Κανελόπουλος (ιδρυτής της Α.Ε. Χημικών Προϊόντων Και Λιπασμάτων), ο Δ. Γαλανόπουλος, ο Α. Εμπειρικός εφοπλιστής και μέτοχος σε διάφορες επιχειρήσεις.

Οι προσπάθειες ιδρύσεων νέων τραπεζών συνεχίζονται, αλλά αποτυγχάνουν μία μία. Ένα παράδειγμα αποτυχίας αποτελεί και η Γενική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ιδρύθηκε το 1928 με κεφάλαιο 2.500.000 και ένα διοικητικό συμβούλιο απαρτισμένο από βιομηχάνους και τραπεζίτες. Σύντομα όμως θέτει και αυτή τέλος στις εργασίες της. Οι τράπεζες αυτού του είδους δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν την εμπιστοσύνη του κοινού που τότε ήταν κλονισμένη, ώστε να εκδώσουν π.χ. ομολογιακά δάνεια και να τα χρησιμοποιήσουν στην βιομηχανία.

Από το 1925 η Ε.Τ.Ε αρχίζει μερικά μακροπρόθεσμα δάνεια σε πρωτοπόρους βιομήχανους. Οι εταιρίες λοιπόν εξασφαλίζουν με αυτό τον τρόπο κεφάλαια και με άδεια του κράτους δικαιούνται να εκδώσουν ομολογιακά δάνεια.

Αργότερα με τη συμβολή της Κοινωνίας των Εθνών και την ανάγκη να βρεθούν νέες ευκαιρίες τοποθέτησης του ξένου κεφαλαίου ιδρύεται οργανισμός βιομηχανικής πίστης. Ενώ η Ε.Τ.Ε σταδιακά εξελίσσεται από εκδοτική και εμπορική τράπεζα σε ένα παραστάτη της βιομηχανίας και σε ένα μεικτό τραπεζικό οργανισμό.

### **2.3. Εθνική Τράπεζα Της Ελλάδος**



Η Ε.Τ.Ε ήταν το πρώτο και μοναδικό τραπεζικό ίδρυμα της Ελλάδας. Ιδρύθηκε στο νέο έθνος- κράτος επηρεασμένο από όλους τους αγώνες για εκσυγχρονισμό της κοινωνίας και της οικονομίας. Χαρακτηρίζεται από πολλούς ως ο αποκλειστικός οικονομικός παραστάτης

των τότε Κυβερνήσεων. Η Ε.Τ.Ε προσπαθούσε να εισαγάγει στην Ελληνική παραδοσιακή κοινωνία νέες τεχνικές και νοοτροπίες που θα συνέβαλλαν στην βελτίωση του τραπεζικού συστήματος και εκτενέστερα στην οικονομική ανάπτυξη.

Με την ίδρυση της προσπαθούσε να αποδυναμώσει τους τοπικούς εμπόρους και να εξαλείψει την τοκογλυφία που απορροφούσε τα πλεονεκτήματα του αγροτικού τομέα. Ένας από τους σκοπούς της ήταν να απευθυνθεί και στους αγρότες- παραγωγούς, γι αυτό το λόγο είχε προστεθεί και στο καταστατικό της «επί προσωπική εγγύηση χορήγησης σε γεωργούς- μη εμπόρους» με βάση πάντοτε το πιστωτικό κατάλογο που συντάσσεται από τα συμβούλια των υποκαταστημάτων, ο οποίος εγκρινόταν από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Η Ε.Τ.Ε όμως είχε να αντιμετωπίσει και τους έμπορους-τοκογλύφους, οι οποίοι αντιδρούσαν και αρνιούνταν να συμμετάσχουν στα κεφάλαια της αγοράζοντας μετοχές και αρνιούνταν να παραιτηθούν από τα δανειστικά τους καθήκοντα. Μετά από τις αντιδράσεις, όμως η Ε.Τ.Ε εγκαταλείπει την ιδέα να ενισχύει τους αγρότες. Έτσι οι αγρότες αναγκάζονται να συνεχίσουν να δανείζονται από τους τοκογλύφους, οι οποίοι τους δάνειζαν από μέρος του δανείου που έπαιρναν από την Ε.Τ.Ε.

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορούσε από μόνη της να εξουδετερώσει τους τοκογλύφους, γι' αυτό έπρεπε να επιδιώξει την εξουδετέρωση τους με την υποστήριξη του κράτους.

Η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας αλλάζει, η γεωργία περνά από το στάδιο της αυτοκατανάλωσης σε αυτό της εμπορευματοποίησης (σταφίδα-καπνός), γεγονός που θα έδινε νέα ώθηση στις οικονομικές εξελίξεις του τόπου. Οι νέες συνθήκες ευνοούσαν την ίδρυση άλλων τραπεζών. Ο συναγωνισμός για την προσέλκυση καταθέσεων γινόταν ολοένα και πιο μεγάλος. Ταυτόχρονα όμως αυξανόταν και η εμπιστοσύνη μεταξύ παραγωγών και τράπεζας.

Με την πάροδο του χρόνου η Ε.Τ.Ε κατάφερνε σιγά σιγά να εξουδετερώνει την τοκογλυφία, διατηρώντας τον προεξοφλητικό τόκο σε χαμηλά επίπεδα. Άνοιξε υποκαταστήματα στην επαρχία και συγκέντρωνε τις καταθέσεις του αγροτικού και εμπορικού κόσμου, οι οποίες διοχετεύονταν εκεί που υπήρχε μεγαλύτερη ασφάλεια.

Η Ε.Τ.Ε απεικονίζει τα κύρια χαρακτηριστικά του ελληνικού τραπεζικού συστήματος: μικτές τράπεζες, βραχυπρόθεσμες πιστώσεις, χρηματοδότηση του

κράτους.Γρήγορα όμως η Ε.Τ.Ε γίνεται αποκλειστικός οικονομικός και ιδεολογικός παραστάτης των κυβερνήσεων.Ο οικονομικός της ρόλος κυριαρχείται από την ιδιότητα της να δανείζει το κράτος (κρατικές ομολογίες, κρατικά δάνεια, ειδικές εκδόσεις, πολεμικά δάνεια).Ακόμα συμμετέχει σε δραστηριότητες επικερδείς, με χαμηλούς κινδύνους, όπως στην αγροτική ανάπτυξη Θεσσαλίας και στη κατασκευή εγγυοβελτιωτικών έργων σε δήμους και κοινότητες.Η Ε.Τ.Ε τοποθετούσε χρήματα σε τομείς που θα συνέβαλλαν την μελλοντική ανάπτυξη του τόπου.

Πάντοτε η Ε.Τ.Ε συγκέντρωνε τα περισσότερα κεφάλαια σε σχέση με τις άλλες τράπεζες, γεγονός που ενίσχυε την αυτοδυναμία της σε σχέση με το δημόσιο και μεγάλωνε τα περιθώρια ευελιξίας, αφού δεν ήταν υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί ίδια κεφάλαια για τις εργασίες της.

Το 1927 ιδρύεται η Κτηματική Τράπεζα και λίγο αργότερα η Αγροτική, η οποία αρχίζει να αποσπά την αρχική πελατεία της Εθνικής Τράπεζας.Η αυτονομία της βρίσκεται στο απόγειο και την περίοδο αυτή αρχίζει να ενδιαφέρεται σοβαρά για το βιομηχανικό τομέα.

Το κράτος άρχισε να ανησυχεί βλέποντας την Ε.Τ.Ε να συγκεντρώνει τόση δύναμη στα χέρια της και να απαρτίζεται από στελέχη που δεν άνηκαν στο κυβερνητικό στρατόπεδο.Έτσι ένα χρόνο αργότερα αρχίζουν οι συζητήσεις για εξειδίκευση του τραπεζικού συστήματος, ιδρύοντας μία Κεντρική Τράπεζα, η οποία θα αποκτούσε και το εκδοτικό προνόμιο(1928).

### **3. ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**

Οι τράπεζες που ανήκουν σήμερα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες : τις ειδικές τράπεζες, τις εξειδικευμένες τράπεζες, τις εμπορικές και τέλος την κεντρική τράπεζα της Ελλάδος.

#### ***3.1.1. Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί***

Σαν ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί ορίζονται τα πιστωτικά ιδρύματα κρατικά ή ημικρατικά που έχουν σκοπό να καλύψουν χρηματοδοτικές ανάγκες σε ειδικούς τομείς. Τέτοια πιστωτικά ιδρύματα είναι τα εξής:

##### ***3.1.1.1. Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο***

Ιδρύθηκε το 1918. Λειτουργεί σαν αυτόνομη κρατική υπηρεσία υπό την εποπτεία του Υπουργείου Συγκοινωνιών, δηλαδή αποτελεί ένα κρατικό οργανισμό.

Κύρια λειτουργία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου είναι η προσέλευση καταθέσεων ταμιευτηρίου. Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο για την προέλευση καταθέσεων, δίνει συνήθως μεγαλύτερο επιτόκιο, περίπου 0,5 % ανώτερο αυτών των εμπορικών τραπεζών.

##### ***3.1.1.2. Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων***

Ιδρύθηκε το 1918. Αποτελεί οργανισμό αποδοχών καταθέσεων, παρακαταθηκών και Τράπεζα του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το ίδρυμα αυτό βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών.

Χορηγεί μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια κυρίως προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση και στεγαστικά δάνεια προς τους δημόσιους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Επίσης παραχωρεί δάνεια σε ιδιώτες για την δημιουργία τουριστικών μονάδων.

### **3.1.1.3. Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΕΤΕΒΑ)**

Η Τράπεζα αυτή ιδρύθηκε το 1963 από την Ε.Τ.Ε και από 14 ξένες τράπεζες , με κύριο σκοπό την προώθηση βιομηχανικών και άλλων συναφών δραστηριοτήτων και την ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς στην Ελλάδα.

*Οι κυριότερες από τις εργασίες της ΕΤΕΒΑ είναι:*

- i. Η συμμετοχή στο κεφάλαιο ήδη υπαρχόντων επιχειρήσεων
- ii. Η ίδρυση βιομηχανικών επιχειρήσεων με συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων.
- iii. Η μεσολάβηση για την σύναψη δανείων με διεθνείς οργανισμούς
- iv. Η αποδοχή καταθέσεων με ειδικούς όρους

The Dow Η Ε.Τ.Ε.Β.Α το 2001 συγχωνεύθηκε με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.

### **3.1.1.4. Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης ( Ε.Τ.Β.Α. )**

Η Ε.Τ.Β.Α ιδρύθηκε το 1964.Κύριος σκοπός η υποστήριξη των βιομηχανικών, ναυτιλιακών και τουριστικών επενδυτικών προγραμμάτων.Επίσης ασχολείται και με την ίδρυση επιχειρήσεων που σχετίζονται με τους πιο πάνω τομείς.Είναι δημόσια επιχείρηση και ανήκει στο κράτος.

Η Ε.Τ.Β.Α σύμφωνα με το ΝΔ. 4366/1964 η Ε.Τ.Β.Α αποτελεί ταυτόχρονα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, συναλλάσσεται σαν εμπορική τράπεζα και λειτουργεί με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας.

*Οι βασικές δραστηριότητες της είναι:*

- Η χορήγηση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων με ευνοϊκούς όρους για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.
- Η δημιουργία νέων βιομηχανικών μονάδων.
- Η προσέλευση ξένων κεφαλαίων για επένδυση στη χώρα μας
- Ιδρύει επιχειρήσεις εκεί που δεν προσελκύεται το ενδιαφέρον της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η Ε.Τ.Β.Α το 2002 αγοράστηκε από την Τράπεζα Πειραιώς και συγχωνεύθηκε μαζί της.



### **3.1.1.5. Εθνική Κτηματική Τράπεζα**

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ίδρυσε την Κτηματική τράπεζα την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 1927 και της παραχώρησε τον τομέα της στεγαστικής πίστης. Οι κυριότερες εργασίες της είναι : η χορήγηση δανείων με υποθήκη ακινήτων, η κτήση και μεταβίβαση ενυπόθηκων απαιτήσεων, η χορήγηση μεσομακροπρόθεσμων δανείων για πάγιες εγκαταστάσεις, η παροχή δανείων σε δήμους, κοινότητες και νομικά πρόσωπα. Επίσης δέχεται καταθέσεις όψεως, ταμειυτηρίου, προθεσμίας καθώς και καταθέσεις σε συνάλλαγμα. Τα δάνεια που χορηγεί τα παίρνει κυρίως από την Κ.Τ.Ε. Δεδομένου ότι με την απελευθέρωση των τραπεζικών εργασιών που επέβαλε η 2<sup>η</sup> κοινοτική οδηγία δεν υπήρχε πλέον λόγος αυτόνομης ύπαρξης της Κτηματικής Τράπεζας και έτσι αποροφήθηκε από την Μητρική Εθνική κυρίως για λόγους οικονομίας κλίμακος.

### **3.1.1.6. Τράπεζα Επενδύσεων**

Ιδρύθηκε το 1962 με συμμετοχή της Εμπορικής Τράπεζας, της Ιονικής Λαϊκής και 10 ακόμη ξένων τραπεζών. Η τράπεζα επενδύσεων έχει τους εξής σκοπούς : την χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων για τη χρηματοδότηση παραγωγικών ενισχύσεων, την συμμετοχή της τράπεζας στο κεφάλαιο υφιστάμενων εταιριών, την έκδοση μετοχών ανωνύμων εταιριών και ομολογιακών δανείων Ν.Π.Δ.Δ. και Ιδιωτικού Δικαίου και η αποδοχή καταστάσεων υπό όρους.

### **3.1.1.7. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος**

Ιδρύθηκε το 1929 ως αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός με κοινωφελή χαρακτήρα. Η Αγροτική τράπεζα προσφέρει στους αγρότες όσο το δυνατό μικρότερο επιτόκιο, εφαρμόζει τέλειο αποκεντρωτικό σύστημα και έχει μεγάλο δίκτυο περιφερειακών υποκαταστημάτων.

**Σκοποί της τράπεζας είναι οι εξής:**

- Η χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων προς τους αγρότες για την κάλυψη καλλιεργητικών δαπανών

- Η χορήγηση βραχυπρόθεσμων δανείων με ενέχυρο αγροτικά προϊόντα με σκοπό την στήριξη των αγροτικών τιμών
- Η οργάνωση γεωργικών ασφαλίσεων.
- Η προμήθεια χρήσιμων ειδών στη γεωργία και τη διάθεσή τους με μετρητά ή με πίστωση στους αγρότες
- Η ενίσχυση συνεταιριστικών οργανώσεων, ο έλεγχος τους και η τόνωση του συνεργατικού δικαιώματος

### ***3.2. Πίνακας Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε Λειτουργία***

Τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται σήμερα στην ελληνική αγορά θα μπορούσαν να διαχωριστούν σε αυτά που υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας, σε πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους σε χώρα μέλος της Ε.Ε και τέλος σε αυτά που δεν υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας.

#### ***3.2.1. Πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας (κοινοτικό***

***διαβατήριο) του Ν. 2076/92 (2<sup>η</sup> Τραπεζική Οδηγία).***

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
2. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
3. ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε
4. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Α.Ε
5. ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε
6. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
7. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε
8. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε
9. MARFIN BANK Α.Ε
10. ΤΡΑΠΕΖΑ Ε.Φ.Γ.ΕΥΡΟΒΑΝΚ – ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε
11. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
12. ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε

13. ΔΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε
14. ASPIS BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
15. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
16. UNITBANK Α.Ε
17. NOVABANK Α.Ε
18. ΤΡΑΠΕΖΑ ΩΜΕΓΑ Α.Ε
19. PROBANK Α.Ε
20. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε
21. FBW ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε
22. ΠΡΟΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε
23. CITIBANK ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε
24. ΣΥΝΕΤΕΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ.
25. ΣΥΝΕΤΕΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
26. ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.ΠΕ
27. ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.ΠΕ.
28. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
29. ΣΥΝΕΤΕΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
30. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν.ΕΥΡΟΥ
31. ΣΥΝΑΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΤΡΙΚΑΛΩΝ
32. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν.ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
33. ΣΥΝΕΤΕΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΒΟΙΑΣ
34. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΡΙΑΣ
35. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΡΥΝΘΙΑΣ
36. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΡΑΜΑΣ
37. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ – ΛΗΜΝΟΥ
38. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν.ΚΟΖΑΝΗΣ

**3.2.2. Υποκαταστήματα Πιστωτικών Ιδρυμάτων στην Ελλάδα με Έδρα σε Χώρα Μέλος**

*Της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*

1. A.B.N. – AM.RO BANK
2. CREDIT COMMERCIAL DE FRANCE
3. SOCIETE GENERALE
4. BNP PARIBAS
5. HSBC BANK
6. THE ROYAL BANK OF SCOTLAND
7. BAYERISCHE HYPO UND VEREINVBANK A.G
8. SANPAOLO – I.M.I SPA
9. F.C.E.BANK
10. OPEL BANK
11. BNP APRIAS SECURITIES SERVICES
12. FIDIS GmbH
13. CETELEM
14. CITIBANK INTERNATIONAL

**3.2.3. Πιστωτικά ιδρύματα που δεν υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας λειτουργίας**

*(κοινοτικό διαβατήριο) του Ν. 2076/92 (2<sup>η</sup> Τραπεζική Οδηγία)*

1. BANK OF AMERICA N.A.
2. AMERICAN EXPRESS BANK I.B.C.
3. ARAB BANK PLC
4. BANK SADERTAT IRAN
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΙΜΙΤΕΔ
6. STANDARD CHARTERED GRINDLAYS BANK
7. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΙΜΙΤΕΔ

Στο εγγύς μέλλον οι δύο κυπριακές τράπεζες θα ανήκουν στο πίνακα με τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε χώρα μέλος της Ε.Ε , αφού σύντομα θα γίνει επίσημα μέλος.



### **3.3. Κεντρικής Τράπεζας Ελλάδος**

Η Τράπεζα της Ελλάδος άρχισε να λειτουργεί της 15 Μαΐου του 1928 ως η Κεντρική Τράπεζα της χώρας, απασχολώντας 500 άτομα ως προσωπικό. Στη συνέχεια η Τράπεζα της Ελλάδος άνοιξε ένα αριθμό πρατηρίων και υποκαταστημάτων ώστε να τροφοδοτούνται οι τοπικές αγορές σε χαρτονομίσματα και να διευκολύνονται οι συναλλαγές με το Δημόσιο.

Σήμερα ο Αριθμός των πρατηρίων και των υποκαταστημάτων που λειτουργούν στην επικράτεια ανήλθε στα 27 και ο αριθμός του προσωπικού που απασχολεί συνολικά 3086 (μέχρι 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2002)

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), στο οποίο εντάσσονται: η **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)** και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των 14 Υπολοίπων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)

Η Τράπεζα της Ελλάδος εντάχθηκε στο Ευρωσύστημα από την **1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2001** που περιλαμβάνονται : η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι υπόλοιπες 11 εθνικές κεντρικές τράπεζες των Κρατών που ανήκουν στην ζώνη του Ευρώ.

Για την ένταξη της Τράπεζας της Ελλάδος στο **ΕΣΚΤ** έγιναν τροποποιήσεις στο καταστατικό ώστε να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της **Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Οι τροποποιήσεις έγιναν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος **22/12/1997** και **25/04/2000** και κυρώθηκαν με τους **Νόμους 2609/11.5.1998** και **2832/13.6.2000** αντίστοιχα.

Πρωταρχικός σκοπός της **Κ.Τ.Ε** η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Έχουν θεσμοθετηθεί : η ανεξαρτησία της **Κ.Τ.Ε** καθώς και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής.

Από την 1/01/2001 η Τράπεζα της Ελλάδος ως μέλος της **Ε.Σ.Κ.Τ** συμμετέχει στην άσκηση της **συναλλαγματικής και νομισματικής πολιτικής**, την οποία χαράσσει το **Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ε**





## 4. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ



Πρόκειται για μία Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε) με την επωνυμία «Τράπεζα της Ελλάδος», η οποία εδρεύει στην Αθήνα και η λειτουργία της διέπεται από καταστατικό.<sup>1</sup> Πρωταρχικός σκοπός της Κ.Τ.Ε είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών και η στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης.

Η διάρκεια της ορίζεται μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 2020, έχοντας τη δυνατότητα να παραταθεί η διάρκεια της με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, εγκριμένης από το Διάταγμα.

Η Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδος ίδρυσε υποκαταστήματα και πρακτορεία τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το δικαίωμα της αυτό διασαφηνίζεται στο άρθρο 64 του καταστατικού της. Συμμετέχει σε διεθνείς οργανισμούς με την έγκριση πάντα της Ε.Κ.Τ.

### 4.1. Οι κυριότερες αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος :

1. Χαράσσει και ασκεί την νομισματική πολιτική, στην έννοια της οποίας περιλαμβάνεται και η πιστωτική πολιτική.
2. Κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Δημοσίου. Ενεργεί και πράξεις σε συνάλλαγμα.
3. Ασκεί την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας
4. Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου

<sup>1</sup>Κατά τα άρθρα 105 παράγραφος 2 και 3 και 111 της συνθήκης για την ίδρυση της Ε.Κ καθώς και τα άρθρα 3,12,14 παράγραφος 3,30 και 31 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος των Κεντρικών Τραπεζών.

5. Προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών, καθώς και συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων και άλλων χρηματοπιστηριακών μέσων..

Η Τράπεζα της Ελλάδος και τα όργανα της κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους δεν ζητούν ούτε δέχονται οδηγίες από την Κυβέρνηση ή οργανισμούς. Η Κυβέρνηση και οι λοιποί φορείς πολιτικής εξουσίας δεν πρέπει να επηρεάζουν τα όργανα της Τράπεζας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Από την μέρα της αντικατάστασης του εθνικού νομίσματος (δραχμής) από το ευρώ, η Τράπεζα της Ελλάδος παύει να ασκεί αυτοτελώς τις αρμοδιότητες 1, 2, 3 καθώς και τις αρμοδιότητες που εμπίπτουν στο πεδίο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Τραπεζών.

Η Κ.Τ.Ε θεωρείται αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών στην άσκηση καθηκόντων του Συστήματος (άρθρο 2 καταστατικού του) και λειτουργεί βάση των κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών από την Ε.Κ.Τ.



#### **4.2. Εργασίες Της Κεντρικής Τράπεζας Ελλάδος και Μέσα Νομισματικής πολιτικής**

*Η Κ.Τ.Ε ενεργώντας με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, που διέπουν το Ε.Κ.Τ.Σ έχει το δικαίωμα:*

- Να κατασκευάζει και να εκδίδει τραπεζικά γραμμάτια
- Να εκδίδει γραμμάτια όψεως και τραπεζικές επιταγές πληρωτέες στο Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας ή στα υπόλοιπα υποκαταστήματα της.
- Να αγοράζει ή να πωλεί κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα ή με πράξεις όψεως ή προθεσμίας, καθώς και πολύτιμα μέταλλα. Ως περιουσιακά στοιχεία σε συνάλλαγμα εννοούμε τίτλους ή κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο

εκφρασμένο σε οποιοσδήποτε άλλο νόμισμα ή σε λογιστικές μονάδες. Ακόμη έχει το δικαίωμα να τα κατέχει και να τα διαχειρίζεται.

- Να τηρεί λογαριασμούς του Δημοσίου και Δημοσίων Οργανισμών, πιστωτικών ιδρυμάτων, νομικών και φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στις αγορές. Για να εξασφαλίσει τις απαιτήσεις της η Τράπεζα μπορεί να δέχεται και ενέχυρο τίτλους με λογιστική μορφή.
- Να επιβλέπει τα συστήματα πληρωμών και συστήματα εκκαθάρισης εξωχρηματιστικών συναλλαγών και να θέτει κανόνες λειτουργίας, επιδιώκοντας την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία, τον περιορισμό του ανταγωνισμού και συστηματικού κινδύνου. Τα συστήματα αυτά τα διαχειρίζεται με βάση τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά στο Ε.Σ.Κ.Τ. Για να επιτύχει την σωστή εφαρμογή των κανόνων που θεσπίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα.
- Να εκδίδει δάνεια Δημοσίου καθώς και να διεξάγει συναλλαγές του Δημοσίου.
- Να ενεργεί σαν πράκτορας ανταποκριτής άλλων τραπεζών που βρίσκονται στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.
- Να συναλλάσσεται στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου επί απαιτήσεων ή τίτλων σε οποιοδήποτε νόμισμα καθώς και πολύτιμα μέταλλα.<sup>2</sup>
- Να ενεργεί πιστοδοτικές και πιστοληπτικές πράξεις με πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα πρόσωπα που μετέχουν στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Οι παρεχόμενες πιστώσεις πρέπει να καλύπτονται από επαρκείς ασφάλειες, όπως ενέχυρο τίτλων σε λογιστική μορφή ή και με αγορά τίτλων με σύμφωνο επαναπώλησης ή και με άλλες πιστωτικές συμφωνίες. Οι ασφάλειες αυτές εξετάζονται από το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής στα πλαίσια πάντοτε του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

---

<sup>2</sup> Όπως έγινε η τροποποίηση της στις 22.12.1997 με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν.2609/1998(ΦΕΚ Α 101/11.5.1998)

- Να συνάπτει σχέσεις με Κεντρικές Τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα άλλων χωρών καθώς και με διεθνείς οργανισμούς<sup>3</sup>. Επίσης δικαιούται να διεξάγει κάθε είδους τραπεζικές συναλλαγές στο πλαίσιο σχέσεων με άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

διαθέσιμα ρυθμίζονται αποκλειστικά από τις διατάξεις που θεσπίζουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών.<sup>4</sup>

- Για σκοπούς νομισματικής πολιτικής η Κεντρική Τράπεζα Ελλάδος υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα να διατηρούν σε αυτή καταθέσεις, έντοκες, άτοκες, δηλαδή να έχουν ένα ορισμένο ποσών ρευστών στην διάθεση τους. Τα ποσά αυτά καλούνται υποχρεωτικά ρευστά διαθέσιμα. Τα ποσοστά τους καθορίζονται από την Κ.Τ.Ε κάθε φορά ανάλογα με την ποσότητα χρήματος που θέλει να κυκλοφορεί στην αγορά.
- Η Τράπεζα μέχρι την υποκατάσταση του εθνικού μας νομίσματος μπορούσε να χρησιμοποιεί και άλλα μέσα νομισματικής πολιτικής, τα οποία θα έκρινε αυτή κατάλληλα για την εξυπηρέτηση των σκοπών της.

Η Κ.Τ.Ε ασκεί εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα, σε επιχειρήσεις και οργανισμούς του χρηματοπιστωτικού τομέα της ελληνικής οικονομίας, όπως εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, εταιρία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, εταιριών αμοιβαίων εγγυήσεων, ανταλλακτήρια συναλλάγματος και διαμεσολαβητικές εταιρίες της διατραπεζικής αγοράς. Στόχος της εποπτείας αυτής είναι η σταθερότητα και η αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης μέσα από την άσκηση της εποπτείας η Τράπεζα της Ελλάδος αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των ορίων των συναλλαγών.

Εάν μέσα από την άσκηση της εποπτείας διαπιστωθούν παραβιάσεις τότε η Κ.Τ.Ε έχει κάθε δικαίωμα να ασκήσει κυρώσεις. Η Τράπεζα μέσω του Συμβουλίου

<sup>3</sup>Όπως τροποποιήθηκε αρχικά στις 22.12.1997 με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν.2609/1998 ( ΦΕΚ Α 101/11.5.1998) και στη συνέχεια με την από 25.4.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που κυρώθηκε με το Ν.2832/2000(ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

<sup>4</sup>Όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης στις 25.04.2000, η οποία κυρώθηκε με το Ν.2832/2000 (ΦΕΚ Α 141/13.6.2000).

Νομισματικής Πολιτικής θεσπίζει πλαίσιο διοικητικών κυρώσεων και προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους κατά των προσώπων που τις ενεργούν κατά παράβαση.

Οι κυρώσεις όπως αναφέρονται στο καταστατικό της Κ.Τ.Ε:

1. Χρηματική ποινή υπολογισμένη ως τόκο επί του ποσού της παραβίασης, για την χρονική διάρκεια της και με τόκο μεγαλύτερο από το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι πέντε εκατοστιαίες μονάδες, αναπροσαρμοσμένο σε περίπτωση υποτροπής σύμφωνα με τα ισχύοντα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.
2. Αναστολή της δυνατότητας συμμετοχής σε πράξεις που σχετίζονται με την άσκηση νομισματικής πολιτικής.
3. Επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση του μηχανισμού οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναστολή της δυνατότητας πρόσβασης στην οριακή χρηματοδότηση, αναστολή ή αποκλεισμό από την πρόσβαση στο μηχανισμό παροχής ενδοημερίσιας χρηματοδότησης από την Κ.Τ.Ε, αναστολή χρήσης του λογαριασμού μέλους συστημάτων πληρωμών, προσωρινή ή οριστική αποβολή από το σύστημα.
4. Άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος ποσού μέχρι του τριπλάσιου του ποσού της παράβασης και διάρκειας, η οποία δεν υπερβαίνει τη διάρκεια της παράβασης ή αν το ποσό της παράβασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί, τότε έχουμε άτοκη κατάθεση μέχρι τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δρχ και διάρκεια μέχρι ενός έτους.
5. Άρση δυνατότητας τήρησης υποχρεωτικών καταθέσεων σε μέσα επίπεδα.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Κ.Τ.Ε οι πιο πάνω κυρώσεις επιβάλλονται διαζευκτικά, με πράξη του Διοικητή ή από εξουσιοδοτημένα όργανα. Οι κυρώσεις που αναφέρονται στα σημεία 4 και 5 καταργήθηκαν με την αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ.



### *4.3. Διοίκηση Κεντρικής Τράπεζας της Ελλάδος*

Την γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας αναλαμβάνει το **Γενικό Συμβούλιο** υπεύθυνα προς την Γενική Συνέλευση. Το Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να λαμβάνει οποιαδήποτε απόφαση και να ασκεί οποιαδήποτε εξουσία, χωρίς βέβαια να εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης ή του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής ή του Διοικητού.

Όλα τα πιο πάνω όργανα διοίκησης υποχρεούνται από το νόμο ασκούν τις αρμοδιότητες και εξουσίες τους μέσα στα πλαίσια των ορίων του καταστατικού.



#### *4.3.1. Γενικό Συμβούλιο*

Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές και τα λοιπά μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους, από τους οποίους οι τρεις τουλάχιστο ασχολούνται με την βιομηχανία, εμπόριο, και την γεωργία.

Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει:

- Για την επέκταση των εργασιών της Τράπεζας που εκτελούνται μέσα στο πεδίο των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.



- Για την εκλογή των πιστούχων της Τράπεζας, στους οποίους παρέχονται ευκολίες υπό μορφή προεξοφλήσεων ή πιστώσεων και έγκριση των ορίων αυτών, εφόσον δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.
- Περί διορισμό ή παύση των Διευθυντών, την πρόταση του Διοικητού και περί γενικού εσωτερικού οργανισμού της Τράπεζας.
- Αποσβέσεις του ενεργητικού της Τράπεζας
- Για ζητήματα σχετικά με την απόκτηση και πώληση ακινήτων
- Περί των ημερήσιων διατάξεων των Γενικών Συνελεύσεων
- Για τις υποχρεωτικές υπογραφές της Τράπεζας
- Περί ιδρύσεως ή κατάργησης καταστήματος ή υποκαταστήματος.
- Για ζητήματα εκκαθάρισης υποχρεώσεων προς την Τράπεζα στην περίπτωση πτώχευσης επιχείρησης.
- Περί διορισμού ξένων ανταποκριτών, τον προσδιορισμό του ανώτερου ορίου κεφαλαίων και το όριο πιστωτικών ευκολιών.
- Για την έγκριση της ετήσιας έκθεσης και του ισολογισμού που έχουν υποβληθεί στην ετήσια Γενική Συνέλευση.

Το Γενικό Συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει και εκτός έδρας, εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

#### **4.3.2. Διοικητικό Συμβούλιο**

*Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος είναι εξαμελές. Οι έξι Σύμβουλοι εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση και η θητεία τους είναι τριετής.*

Ως Σύμβουλοι δεν είναι εκλέξιμοι :

- Μέλη της κυβέρνησης, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι δημοσίων ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.
- Μέλη της Βουλής
- Σύμβουλοι ή υπάλληλοι άλλων Τραπεζών

- Οποιαδήποτε υπάγεται στην κατηγορία του άρθρου 14

Κανένας από τους Συμβούλους δεν δικαιούται άδεια απουσίας πέραν των τεσσάρων μηνών μέσα σε ένα έτος, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας, οπότε η απουσία καθιστάτε δικαιολογημένη. Ο Σύμβουλος που δεν παραβρίσκεται στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου για τέσσερις μήνες εντός του έτους, ή σε τέσσερις συνεχής συνεδριάσεις χωρίς να διατελεί σε άδεια ή να υπάρχει λόγος ανωτέρου βίας, θεωρείται ότι εγκατέλειψε τα καθήκοντα του και γι' αυτό αντικαθίσταται.

Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου κρατούνται πρακτικά, στα οποία αναγράφονται τα ονόματα των παρόντων στη συνεδρίαση συμβούλων καθώς και οι λαμβανόμενες αποφάσεις

Ο Διοικητές, Υποδιοικητές και Σύμβουλοι πρέπει να τηρούν αυστηρά και πιστά τα όσα αναγράφονται στο καταστατικό της Τράπεζας, να είναι αφοσιωμένοι στις εργασίες τους και εχέμυθοι όσον αφορά τις συναλλαγές της Τράπεζας.

Στην περίπτωση που κάποιος από τους πιο πάνω καταστεί ανίκανος ή υποπέσει σε βαρύ παράπτωμα όπως παραβίαση κανόνων καταστατικού ή αποκαλύψει μυστικά που αφορούν τραπεζικές υποθέσεις ή καταχραστεί τη θέση του για προσωπικούς ή εμπορικούς σκοπούς τότε απομακρύνεται από τη θέση του με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές ορκίζονται ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας και οι Σύμβουλοι ενώπιον του Διοικητή σε συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου.

#### **4.3.3. Εκτελεστική Επιτροπή**

Άλλο όργανο λήψης αποφάσεων είναι η Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τον Διοικητή, τους Υποδιοικητές και δύο άλλα μέλη του Συμβουλίου.

Η επιτροπή καλείται σε συνεδρίαση από το Διοικητή ή αν αυτός απουσιάζει καλείται από τον αναπληρωτή, δηλ από τον Υποδιοικητή. Εάν στην συνεδρίαση δεν παρευρίσκονται όλα τα μέλη, δηλαδή να έχουμε απαρτία τότε πρέπει να βρίσκονται τουλάχιστο 3 μέλη. Στην περίπτωση που παρίστανται τρία μέλη, στις αποφάσεις της

Επιτροπής πρέπει να υπάρχει ομοφωνία. Οποιοσδήποτε αποφάσεις ληφθούν καταχωρούνται στα πρακτικά, τα οποία υποβάλλονται στο Γενικό Συμβούλιο για επικύρωση στην επόμενη συνεδρία του.



#### **4.3.4. Διοικητές και Υποδιοικητές**

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται με βάση τα όσα ορίζει το άρθρο 29 του καταστατικού και τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής βάση του άρθρου 35<sup>Α</sup>. Και οι δύο έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας των Διεθνών Διακανονισμών.

Ο Διοικητής μπορεί από την θέση του να συμμετέχει στο Γενικό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο της Ε.Κ.Τ., ως ανεξάρτητη προσωπικότητα, σύμφωνα με το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

Απαγορεύεται αυστηρώς από το νόμο οι Διοικητές ή Υποδιοικητές της Τράπεζας να ασκούν ταυτόχρονα άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές ασκούν τις αρμοδιότητες τους, όσο κρατά και η θητεία τους, 6 έτη. Στις δύο αυτές θέσεις μπορούν να εκλεγούν και καθηγητές νομικών ή οικονομικών μαθημάτων του Πανεπιστημίου, έχοντας το δικαίωμα να εκτελούν και τα καθήκοντα που απορρέουν από την πανεπιστημιακή τους θέση.

#### **4.3.5.1. Αρμοδιότητες του Διοικητή**

- Προεδρεύει των συνεδριάσεων του Γενικού Συμβουλίου
- Εκπροσωπεί την Τράπεζα Ενώπιον των Δικαστηρίων για υποθέσεις που αφορούν Υποκαταστήματα και Πρακτορεία.
- Ασκήει διαρκεί έλεγχο της διαχείρισης του Ενεργητικού της Τράπεζας

- Έχει το δικαίωμα να αναθέσει οποιοδήποτε από τα καθήκοντα του στους Υποδιοικητές. Πρώτος αναπληρωτής του θεωρείται ο αρχαιότερος Υποδιοικητής της Τράπεζας. Στην περίπτωση που άπαντα τα μέλη της Διοικήσεως κωλύονται τότε τον Διοικητή θα αναπληρώσει έτερο μέλος του Γενικού Συμβουλίου.
- Αποφασίζει για θέματα που επιτίτουν στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.
- Έχει το δικαίωμα να διορίζει και απολύει το προσωπικό της Τράπεζας, εκτός από τους Υποδιευθυντές, σύμφωνα με το άρθρο 38 του καταστατικού.
- Τόσο ο Διοικητής, όσο και οι Υποδιοικητές δεν έχουν το δικαίωμα να ασκούν οποιαδήποτε επιχειρηματική δραστηριότητα για δικό τους λογαριασμό.
- Μέσα στις αρμοδιότητες του είναι και οι έγκριση συναλλαγματικών ή εμπορικών γραμματίων για προεξόφληση ή ως εγγύηση παροχής πίστωσης. Με την έγκριση τους πρέπει οπωσδήποτε τα έγγραφα αυτά να φέρουν την υπογραφή του Διοικητού

#### **4.3.5. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής**

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής είναι αρμόδιο να αποφασίσει για τη χάραξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής, καθώς και επί των θεμάτων που αφορούν την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής, τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμματίων. Οι αρμοδιότητες του αυτές ασκούνται με Πράξεις του Συμβουλίου.

Με την υιοθέτηση του ευρώ στην Ελλάδα οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής περιορίστηκαν.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας του Διοικητού από οδηγίες. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών το Σ.Ν.Π ενεργεί

σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

*Το Σ.Ν.Π. αποτελείται από τους :*

- Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος
- Δύο Υποδιοικητές και
- Τρία άλλα μέλη που διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, εκδιδόμενο μετά την πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή.

Τα μέλη του Σ.Ν.Π επιλέγονται μεταξύ προσώπων με αναγνωρισμένο κύρος που έχουν την επαγγελματική εμπειρία σε τραπεζικά ή νομισματικά θέματα. Τα μέλη ως εκ του λειτουργήματός τους είναι και μέλη του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Στην περίπτωση που διοριστούν σαν μέλη Υπάλληλοι Δημοσίου, νομικού προσώπου Δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν τότε να διατηρήσουν την θέση τους. Κατ'εξάιρεση μπορούν να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν και τα καθήκοντά τους στα ιδρύματα.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής επικουρεί στο έργο του από υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας και από επιτροπές αποτελούμενες από μέλη του και από υπαλλήλους της Τράπεζας, στις οποίες επιτροπές μπορεί να αναθέτει τη λήψη αποφάσεων επί ορισμένων θεμάτων της αρμοδιότητάς του, διατηρούμενης της αρμοδιότητας του Συμβουλίου να αποφασίσει και επί των θεμάτων αυτών.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής είναι ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος είναι αναπληρούμενος.

Το Σ.Ν.Π βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τέσσερα τουλάχιστο μέλη. Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής καταρτίζει κανονισμό της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας του και έχει το δικαίωμα να αναθέτει την εποπτεία της Αρμοδιότητάς του σε ορισμένα μέλη.

#### **4.3.6. Συμβούλιο Διευθύνσεως**

Το Συμβούλιο Διευθύνσεως αποτελείται από υπαλλήλους της ανώτατης βαθμίδας, οποιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας, δηλ. απαρτίζεται από το Διοικητή, τους Υποδιοικητές και τους Διευθυντές.

Το Σ.Δ μέσα από τις εργασίες του επιδιώκει την ενιαία κατεύθυνση και μέθοδο λειτουργίας των διαφόρων Τμημάτων της Τράπεζας.Καθε μήνα υποχρεούται να υποβάλλει προς το Γενικό Συμβούλιο λεπτομερή έκθεση των εργασιών και της κατάστασης της Τράπεζας και να εκφέρει γνώμη σε όλα τα θέματα που του παραπέμπονται από το Γενικό Συμβούλιο.



#### **4.4. Προσωπικό της Τράπεζας**

Το προσωπικό της Τράπεζας, εκτός των Διευθύνσεων, διορίζεται και απολύεται από τον Διοικητή, με πρόταση του Συμβουλίου Διευθύνσεως.

Οι **Υπάλληλοι** της Τράπεζας (λογιστές, ταμίες κτλ)διορίζονται μόνο σε θέσεις που δημιουργούνται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου.Ο αριθμός των υπαλλήλων της Τράπεζας ορίζεται από το Γ.Σ ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν κάθε φορά στην Τράπεζα.Για την επιλογή και τον διορισμό τους πρέπει απαραίτητα να συμμετέχουν σε διαγωνισμό που προκηρύσσει η Τράπεζα.Η συμμετοχή γίνεται δεκτή αν και εφόσον το άτομο πληρεί της απαραίτητες προδιαγραφές και διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα.

Όσον αφορά το **βοηθητικό προσωπικό** (εισπράκτορας) αρκεί η δοκιμασία μετά από έρευνα και σύγκριση προσόντων μεταξύ συνυποψήφιων.



Σε περιπτώσεις που οι ανάγκες της Τράπεζας απαιτούν επιπλέον προσωπικό, προσλαμβάνει έκτακτους τεχνικούς υπαλλήλους, μετά από απόφαση της Γ.Σ. Οι αποδοχές των έκτακτων αυτών υπαλλήλων καθορίζεται ενώ η θητεία είναι ορισμένης χρονικής διάρκειας. Οι έκτακτοι υπάλληλοι έχουν την δυνατότητα μονιμοποίησης κατόπιν εξετάσεων.

Οι Υπάλληλοι της Τράπεζας όπως και οι Διευθυντές, Υποδιοικητές, Διοικητές οφείλουν να τηρούν με εχεμύθεια τις συναλλαγές και εργασίες της Τράπεζας.

#### *4.4. Ελεγκτές*

Η Γ.Σ. εκλέγει τρία κατάλληλα πρόσωπα ως Ελεγκτές και δύο αναπληρωτές, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι στο να εξετάζουν και να υποβάλλουν την έκθεση για τον Ισολογισμό της Τράπεζας στην επόμενη Γενική Συνέλευση.

Οι Ελεγκτές έχουν το δικαίωμα να εξετάζουν τα βιβλία και τις εγγραφές της Τράπεζας με κάθε σχολαστικότητα. Ακόμη έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν οποιοσδήποτε πληροφορίες, εξηγήσεις από Διοικητές ή Διευθυντές.

Κατά την εξέταση των λογαριασμών της Τράπεζας οι ελεγκτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν όσους λογιστές ή βοηθούς θεωρούν απαραίτητους για την διεξαγωγή του ελέγχου. Οι αμοιβές των ατόμων αυτών επιβαρύνουν την Τράπεζα.

Ο έλεγχος ασκείται επιφυλασσόμενος από τους ανεξάρτητους εξωτερικούς ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Οι ελεγκτές εκτός από την έκθεση που υποβάλουν στην Γ.Σ., υποβάλλουν έκθεση ετήσιου Ισολογισμού και λογαριασμών και προς τους μετόχους. Πάνω στην έκθεση πρέπει να αναφέρεται η κρίση τους αν είναι πλήρης, ακριβής αν περιέχει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια και αν είναι δεόντως καταρτισμένος, έτσι ώστε να περιέχει πιστή και ακριβή εικόνα της κατάστασης των εργασιών της Τράπεζας, εφόσον εδόθησαν ακριβής πληροφορίες από Διοικητές και Υποδιευθυντές. Η έκθεση αυτή διαβάζεται προς τους μετόχους στην ετήσια Γενική Συνέλευση. Επίσης δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Γενική Συνέλευση.Υποχρεούνται να τηρούν αυστηρή εχεμύθεια όσον αφορά τις Οι ελεγκτές και οι βοηθοί έχουν το δικαίωμα παροχής πληροφοριών μόνο στην Τραπεζικές υποθέσεις.

#### 4.6. Λογαριασμοί και Καταστάσεις



Η Κ. Τ.Ε όπως και άλλοι οικονομικοί οργανισμοί δημοσιεύουν οικονομικές καταστάσεις και ισολογισμούς στο τέλος κάθε οικονομικού έτους.Το οικονομικό έτος της Κ.Τ.Ε αρχίζει την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου και λήγει 31 Δεκεμβρίου.Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους οι λογαριασμοί της Τράπεζας υποβάλλονται σε έλεγχο από τους Ελεγκτές που εκλέκθηκαν από την Γενική Συνέλευση, κατά το άρθρο 44 του καταστατικού της Κ.Τ.Ε.

Η Κ.Τ.Ε. συντάσσει κατάσταση ενεργητικού και παθητικού κατά την 15<sup>η</sup> και την τελευταία ημέρα κάθε μήνα και δημοσιεύεται το αργότερο μια εβδομάδα μετά.

Οι λογαριασμοί και οι καταστάσεις της Κ.Τ.Ε καταρτίζονται με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές τεχνικές που ισχύουν κάθε φορά στο Ε.Σ.Κ.Τ (καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα).

Οι οικονομικές καταστάσεις, ο Ισολογισμός, οι Λογαριασμοί Κερδών και Ζημιών και άλλες ανακοινώσεις δημοσιεύονται υποχρεωτικά από την Κ.Τ.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.Εκτός από την δημοσίευση τους,οι οικονομικές καταστάσεις καταβάλλονται σε υποχρεωτικά αντίγραφα στον Υπουργό Οικονομικών.

Οικονομικές καταστάσεις, ισολογισμοί και άλλα στατιστικά στοιχεία εκτός από το να δημοσιεύονται διατίθενται στο κοινό δωρεάν μέσο εντύπων και μέσο του διαδικτύου (internet),όπου η Κ.Τ.Ε διατηρεί δική της ιστοσελίδα.Παραδείγματα τέτοιων δημοσιεύσεων αποτελούν τα μηνιαία στατιστικά στοιχεία, τα στατιστικά δελτία, τα δελτία περιφερειακής οικονομικής συγκυρίας και άλλες διάφορες ανακοινώσεις όπως οι εξελίξεις στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.Τέτοιου είδους στοιχεία και ανακοινώσεις παραθέτω στο παράρτημα της πτυχιακής εργασίας μου.

#### 4.7. Σχέσεις Κεντρικής Τράπεζας και Κράτους



Το Δημόσιο αναθέτει στην Τράπεζα τη διεξαγωγή των συναλλαγών του σε χρήμα, επιταγές και συνάλλαγμα και γενικώς τραπεζικές συναλλαγές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Στην Κ.Τ.Ε. τηρούνται λογαριασμοί και υπόλοιπα Δημοσίων Επιχειρήσεων.<sup>5</sup> Για τους λογαριασμούς

αυτούς καταβάλλεται τόκος από την Τράπεζα. Το ύψος του επιτοκίου καθορίζεται με σύμβαση το οποίο θα αντανakλά με τις συνθήκες και όρους της Αγοράς.

Η Κ.Τ.Ε υποχρεούται να εκτελεί με ακρίβεια τις λαμβανόμενες οδηγίες που σχετίζονται με τα κεφάλαια του Δημοσίου. Επίσης στην Κ.Τ.Ε ανατίθεται η έκδοση και η εξυπηρέτηση όλων των εσωτερικών δημοσίων δανείων με όρους που συμφωνούνται. Αντίθετα η Κ.Τ.Ε δεν δικαιούται να παρέχει ευκολίες στο Δημόσιο ή σε Δημόσιες Επιχειρήσεις άμεσα ή έμμεσα για προεξοφλήσεις, δάνεια, προκαταβολές ή υπερβάσεις πιστώσεων. Δεν εγγυάται γραμμάτια το Δημοσίου ταμείου ή άλλες υποχρεώσεις του Δημοσίου ή Δημοσίων Επιχειρήσεων.

Ο Υπουργός Οικονομικών διορίζει Επίτροπο του Κράτους, ο οποίος δικαιούται να συμμετέχει στις γενικές συνελεύσεις και συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου, χωρίς όμως να έχει δικαίωμα ψήφου.

Ο Επίτροπος έχει το δικαίωμα να φέρνει ένσταση σε οποιαδήποτε απόφαση Γενική Συνέλευσης ή Γενικού Συμβουλίου, όταν αυτή αντιβαίνει το καταστατικό ή τους νόμους του Κράτους. Στην περίπτωση που υπάρχει οποιοδήποτε θέμα υπό αμφισβήτηση τίθεται να λυθεί από την Επιτροπή. Η επιτροπή είναι τριμελής, απαρτίζεται από τον αντιπρόεδρο κυβέρνησης, τον αντιπρόσωπο Γενικού Συμβουλίου και από ένα Πρόεδρο ο οποίος εκλέγεται με σύμφωνη γνώμη του Δημοσίου και Τράπεζας. Αν υπάρξουν διαφωνίες για το ποιος θα είναι ο Πρόεδρος, τότε ορίζεται στην θέση αυτή ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

<sup>5</sup> Άρθρο 2 Ν. 6294/1934 (ΦΕΚ Α 319)

Ο αντιπρόσωπος Δημοσίου δεν δικαιούται να ερευνά τα βιβλία της Τράπεζας ούτε του Κεντρικού καταστήματος, ούτε των Υποκαταστημάτων, εκτός από την περίπτωση Επιτρόπου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ζητήσει από την Διοίκηση της Τράπεζας κάθε αναγκαίο στοιχείο για να τον βοηθήσει να εκφέρει τη σωστή άποψη σε κάποιο συγκεκριμένο θέμα.

#### **4.8. Διάλυση Τράπεζας**

Σε περίπτωση διάλυσης της Κεντρικής Τράπεζας Ελλάδος το ενεργητικό και το παθητικό της εκτιμούνται από τρεις εμπειρογνώμονες, οι οποίοι διορίζονται ο ένας από την Κυβέρνηση, ένας από το Γενικό Συμβούλιο και ο τελευταίος από κοινή συμφωνία της Κυβέρνησης και του Γενικού Συμβουλίου. Εάν υπάρξει ασυμφωνία στην επιλογή του τρίτου εμπειρογνώμονα, τότε αποφασίζει ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

Με την διάλυση της Τράπεζας το Δημόσιο αναλαμβάνει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της προς το προσωπικό της. Οι εμπειρογνώμονες εξακριβώνουν την αξία του ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας και στη συνέχεια καταβάλλεται πρώτα στους μετόχους η οικονομική αξία των μετοχών και το καθαρό πλεόνασμα διανέμεται μεταξύ της Κυβέρνησης και των Μετόχων.



## 5. ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

### 5.1. Νομοθετικό Κανονιστικό Πλαίσιο

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, καθώς και για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η ανάληψη και η άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται κυρίως από το Ν.2076/92, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία η 2<sup>η</sup> Τραπεζική Οδηγία (89/646/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2000/12/ΕΚ), καθώς και από το Ν.1665/19511. Οι βασικοί εποπτικοί κανόνες έχουν καθοριστεί με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, με τις οποίες ενσωματώθηκαν αντίστοιχες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγίες 89/299 ΕΟΚ /89, 91/633 ΕΟΚ/91, 89/647 ΕΟΚ/89, 91/31 ΕΟΚ /90 και 92/121 ΕΟΚ/92/ΕΕ αριθ. L 29/1/93) και αφορούν, μεταξύ άλλων, τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), το συντελεστή φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει) και την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93).

Με το Ν. 2396/96 ενσωματώθηκαν στην εσωτερική νομοθεσία οι Οδηγίες 93/22/ΕΟΚ για τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών και 93/6/ΕΟΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα, το θέμα των κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη των κινδύνων αγοράς (**Market risk**) του χαρτοφυλακίου συναλλαγών αλλά και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει εξειδικευτεί με την ΠΔ/ΤΕ 2397/96. Με την ΠΔ/ΤΕ\_2438/98 εξειδικεύτηκαν οι αρχές λειτουργίας και τα κριτήρια αξιολόγησης των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

### 5.2. Ίδρυση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Γραφείων Αντιπροσωπίας στην Ελλάδα



Για να ιδρυθεί μια καινούργια τράπεζα ή να εγκατασταθεί ένα υποκατάστημα ξένης τράπεζας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα πρέπει να ακολουθηθεί μια συγκεκριμένη διαδικασία και να δοθεί έγκριση τόσο από την Κ.Τ.Ε

### **5.2.1. Έξι Βασικές Προϋποθέσεις Για Χορήγηση Άδειας Λειτουργίας**

- 1) Υποβολή αίτησης στην Κ.Τ.Ε, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από:
  - ✓ Πρόγραμμα επιχειρησιακής δραστηριότητας για το είδος, την έκταση εργασιών
  - ✓ Χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων του πιστωτικού ιδρύματος
  - ✓ Πλαίσιο διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης του ιδρύματος
  - ✓ Διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου
- 2) Κατάθεση ισόποση με το μετοχικό κεφάλαιο του από την ίδρυση πιστωτικού ίδρυμα εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος, η οποία επιστρέφεται μετά τη κατάθεση του μετοχικού κεφαλαίου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή την κοινοποίηση τυχόν απορριπτικής απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος.
- 3) Ενημέρωση της Κ.Τ.Ε για τη ταυτότητα των μετόχων, είτε αυτά είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία θα έχουν ειδική συμμετοχή στο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και το ποσοστό συμμετοχής τους.
- 4) Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας δύο τουλάχιστον προσώπων κατοίκους Ελλάδος, οι οποίοι θα καθορίζουν και θα προσανατολίζουν την δραστηριότητα του ιδρύματος, έχοντας βέβαια την απαιτούμενη εμπειρία, η οποία προκύπτει από προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση. Ένα τουλάχιστο πρόσωπο από τα δύο θα συμμετέχει στο Δ.Σ του πιστωτικού ιδρύματος ως μέλος.
- 5) Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετόχων, όπως ορίζει ο νόμος (Ν.1868/άρθρο27).
- 6) Να καταθέτει στην Κ.Τ.Ε. το αρχικό κεφάλαιο, το οποίο ανέρχεται τουλάχιστο στο ποσό των 18.000.000 ευρώ (6.133,5 εκ δρχ) (ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001).

Η αποδοχή οποιονδήποτε καταθέσεων ή χορηγήσεων δανείων πιστώσεων προς το κοινό απαγορεύεται από ή επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα, δηλ. δεν έχουν χορηγηθεί την αντίστοιχη άδεια ίδρυσης από Κ.Τ.Ε.



Η άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος επιβάλλονται διαζευκτικά ή σωρευτικά οι προβλεπόμενες κυρώσεις, όπως φυλάκιση, χρηματική ποινή.

Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργήσουν μόνο με τη μορφή ανώνυμης Εταιρίας (ΑΕ) και κατ'εξάιρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν.1667 (άρθρο5 , παρ1 Ν.2076/952).

Η διαδικασία χορήγησης άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος καθορίζεται στο Ν2076/92 (άρθρα 5,6,7 και 17).Οι όροι για την χορήγηση της άδειας καθορίζονται με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

### **5.2.2. Ίδρυση Υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό**

- Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύθηκε και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα μπορεί να εγκατασταθεί μέσω υποκαταστήματος ή να παρέχει υπηρεσίες σε άλλο κράτος- μέλος της Ε.Ε.Οι δραστηριότητες του πρέπει να περιλαμβάνεται στο κατάλογο του άρθρου 24 του Ν. 2076/92 και να καλύπτονται από άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα ( άρθρο 10 Ν. 2076/92)
- Το πιστωτικό ίδρυμα έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Κ.Τ.Ε την επιθυμία του για ίδρυση υποκαταστήματος σε άλλο Κράτος – Μέλος της Ε.Ε

Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) το Κράτος – Μέλος στο οποίο πρόκειται να ιδρυθεί το υποκατάστημα
- β) το πρόγραμμα δραστηριοτήτων στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα και η οργανωτική του δομή,
- γ) τη διεύθυνση του υποκαταστήματος στο Κράτος – Μέλος υποδοχής, στην οποία μπορεί να ζητούνται έγγραφα στοιχεία,
- δ) τα ονόματα των υπευθύνων

Η Κ.Τ.Ε αφού λάβει την γνωστοποίηση σε διάστημα 3 μηνών αρμόδια αρχή του Κράτους – Μέλους υποδοχής για το ενδιαφέρον που παρουσιάζει το συγκεκριμένο

πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης ανακοινώνει στην αρμόδια αρχή του Κράτους το ύψος των ιδίων κεφαλαίων και το συντελεστή φερεγγυότητας του πιστωτικού ιδρύματος.

### ***5.2.3. Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε***

Για την ίδρυση από πιστωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας σε τρίτη, εκτός Ε.Ε χώρα ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη Σύμβαση για τον ΕΟΧ απαιτείται η χορήγηση άδειας εκ μέρους τη Τράπεζας της Ελλάδος. ( άρθρο 12 παρ. 1 N. 2076/92)

### ***5.2.4. Γραφεία Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα***

Για την εγκαθίδρυση γραφείων αντιπροσωπείας στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα απαιτείται να ακολουθηθεί η ίδια ακριβώς διαδικασία της ίδρυσης νέων τραπεζών, στην οποία έχει γίνει αναφορά πιο πάνω.

#### ***5.2.4.1. Σκοπός Αντιπροσωπείας***

- Η συλλογή γενικών εμπορικών και οικονομικών πληροφοριών που αφορούν την Ελλάδα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το Κεντρικό Κατάστημα, τα υποκαταστήματα και τους πελάτες του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος.
- Η προώθηση και η ενθάρρυνση των ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα.
- Η γενική εκπροσώπηση του πιστωτικού ιδρύματος και των συμφερόντων του στην Ελλάδα

Για την ίδρυση του γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε τρίτη χώρα **απαιτείται** έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος κατόπιν υποβολής αιτήματος του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας και πληροφορίες για το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία).

Για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας πιστωτικού ιδρύματος με έδρα σε χώρες της Ε.Ε δεν υπάγεται στις διατάξεις περί αμοιβαίας αναγνώρισης του Ν. 2076/92, για

την εγκατάσταση του στην Ελλάδα ισχύει κατ' αρχήν η ίδια ως άνω διαδικασία με ανάλογη προσαρμογή καθώς αναγνωρίζεται το γεγονός της εποπτείας από εποπτική αρχή της Ε.Ε

Το Γραφείο Αντιπροσωπείας Πιστωτικού Ιδρύματος δεν έχει το δικαίωμα να εκτελέσει οποιαδήποτε μορφή τραπεζικής εργασίας.



#### ***5.2.4.2. Απαραίτητα δικαιολογητικά για την Ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας από τράπεζα με έδρα σε τρίτη χώρα***

1. Αίτηση της Τράπεζας στην οποία θα αναφέρεται ο σκοπός της ίδρυσης και της λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας, και πληροφορίες σχετικά με το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία)
2. Πιστοποιητικό από τις επόπτευσες αρχές της χώρας αναφορικά με: α) αν η Τράπεζα έχει συσταθεί νόμιμα στη χώρα που εδρεύει και υπόκειται στην εποπτεία τους β) ότι η Τράπεζα λειτουργεί χωρίς προβλήματα και γ) η νομοθεσία της χώρας επιτρέπει το άνοιγμα του Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.
3. Δήλωση της Τράπεζας πως η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι σύμφωνη με το Καταστατικό της και ότι η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα είναι σύμφωνη με τους νόμους της χώρας καταγωγής.
4. Συνοπτικό Βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Τύπου Α' και πιστοποιητικό μη πτώχευσης για το Διευθυντή του Γραφείου.

Όλα τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από νόμιμα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, πρέπει να είναι επίσημα επικυρωμένα και μεταφρασμένα.

#### **5.2.5. Εποπτεία των Πιστωτικών Ιδρυμάτων από την Κεντρική Τράπεζα Ελλάδος**

Βάση των διατάξεων του άρθρου 55Α του Καταστατικού της και του Ν. 2076/92, η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή, καθώς και επί των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες, εκτός ΕΕ, χώρες. Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σ' αυτή.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), καθώς και ο έλεγχος της φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει), της ρευστότητας (υποβολή στοιχείων ρευστότητας), της κεφαλαιακής επάρκειας (ΠΔ/ΤΕ 2397/96), της συγκέντρωσης κινδύνων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει) και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΠΔ/ΤΕ 2438/98) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων περί εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την δυνατότητα να θέτει τόσο γενικούς για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες (άρθρο 18, παρ. 1 Ν. 2076/92).

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2331/95 (άρθρο 1, παράγρ. στ'), η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των διατάξεων του νόμου αυτού που αφορά την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Σχεν. Εγκύκλιος Διοίκησης 2/18.2.1997).

Σημαντικό να αναφερθεί εδώ ότι τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός ΕΕ δεν υπάγονται στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν το δείκτη φερεγγυότητας και

κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται οι προκύπτουσες με βάση τις διατάξεις της Σύμβασης της Βασιλείας κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε.(ΠΔ/ΤΕ2461/5.4.2000).

Τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ υπάγονται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους καταγωγής με εξαίρεση τον έλεγχο ρευστότητας, ο οποίος ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής (άρθρο 19 Ν. 2076/92).

#### **5.2.5.1. Ειδικά μέτρα εποπτείας - Ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος**

Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί ανάκλησης της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος (παρ.2 του παρόντος κεφαλαίου) η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται, στα πλαίσια της ασκούμενης προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, να λαμβάνει τα εξής μέτρα:

α) Να διορίζει Επίτροπο, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1665/1951, όταν το πιστωτικό ίδρυμα (ι) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του, (ιι) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή (ΙΙΙ) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών

β) Να παρατείνει το χρόνο εκπλήρωσης ορισμένων ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, όταν αυτό παρουσιάζει σημαντικά μειωμένη ρευστότητα με πιθανολογούμενη ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων (άρθρο 22 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 4 Ν. 2937/2001).

Η παράταση ορίζεται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών, που μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη μήνα. Με την ίδια Πράξη και για το αυτό χρονικό διάστημα διορίζεται, εφόσον δεν έχει ήδη διοριστεί, Επίτροπος, ο οποίος έχει τις εξουσίες που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του Α.Ν. 1665/1951.

*Ακόμη η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να ανακαλεί (άρθρο 8 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:*

- α) Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν κάνει χρήση της άδειας μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τη χορήγησή της, εκτός αν η άδεια παρέχει μεγαλύτερη προθεσμία, όταν παραιτείται ρητώς από αυτή ή όταν έχει πάψει να ασκεί την δραστηριότητα του για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών
- β) όταν η άδεια λειτουργίας έχει χορηγηθεί με βάση ψευδείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις
- γ) όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει επαρκή ίδια κεφάλαια και δεν προσφέρει πλέον την εγγύηση ότι δύναται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του και ιδιαίτερα δεν διασφαλίζει πλέον τα επιστρεπτέα κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν
- δ) όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας
- ε) Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί ή αρνείται να αύξησει τα ίδια κεφάλαια του ή παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να ανακαλέσει (άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας υποκαταστήματος πιστωτικού ιδρύματος χώρας εκτός της ΕΕ, όταν το εν λόγω υποκατάστημα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας ή όταν συντρέχει οποιοσδήποτε από τους όρους που αναφέρονται στην παρ. 1 και ιδιαίτερα όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές της χώρας έδρας του.

Εάν όμως διαπιστωθεί ότι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα σε χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει υποκατάστημα στην Ελλάδα ή παρέχει υπηρεσίες στο έδαφος της δεν τηρεί τις διατάξεις του Ν. 2076/92 απαιτεί την εκ μέρους του συμμόρφωση σε αυτές. Στην περίπτωση μη συμμόρφωσης λαμβάνονται αποτρεπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 22 του Ν. 2076/ 92 η οποία περιλαμβάνει την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τη λήψη μέτρων πριν την ενημέρωση της εν λόγω αρχής



## 6. ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΗΜΕΡΑ

### 6.1. Κατηγορίες τραπεζών

*Στο τραπεζικό σύστημα σήμερα οι τράπεζες θα χωριστούν σε τρεις κατηγορίες με κριτήριο τις εργασίες :*

- Εμπορικές Τράπεζες
- Εξειδικευμένες Τράπεζες
- Κεντρικές – Εκδοτικές Τράπεζες

Οι **Εμπορικές Τράπεζες** είναι ο πιο αντιπροσωπευτικός τύπος τραπεζικού ιδρύματος και διεξάγουν το μεγαλύτερο αριθμό των τραπεζικών εργασιών.

Οι **Εξειδικευμένες Τράπεζες** είναι οι τράπεζες που εξειδικεύονται σε ορισμένο τομέα, όπως οι αγροτικές, οι κτηματικές, οι τράπεζες βιομηχανικής πίστης και τράπεζες αναπτύξεως.

Οι **Κεντρικές ή Εκδοτικές Τράπεζες** είναι οι τράπεζες που έχουν το δικαίωμα της έκδοσης του χαρτονομίσματος και αποτελούν συνήθως όργανα εφαρμογής της οικονομικής πολιτικής του κράτους σε συνεργασία με την αρμόδια οικονομική αρχή.

### 6.2. Τραπεζικές Εργασίες

Οι Τραπεζικές Εργασίες θα μπορούσαν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες, τις Παθητικές, τις Ενεργητικές και τις Βοηθητικές ή Μεσολαβητικές.

#### 6.2.1. Παθητικές Τραπεζικές Εργασίες

Παθητικές εργασίες είναι οι εργασίες με τις οποίες οι τράπεζες λαμβάνουν χρήματα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και στη συνέχεια τα χρησιμοποιούν για την ανάπτυξη των πιστωτικών εργασιών τους. Επομένως δικαιολογημένα καλούνται

παθητικές γιατί με τις εργασίες αυτές οι τράπεζες λειτουργούν σαν οφειλέτες στους πελάτες (καταθέτες) τους, δηλαδή έχουν υποχρέωση προς αυτούς.

Οι παθητικές εργασίες λοιπόν είναι κυρίως οι διάφορες μορφές καταθέσεων. Οι καταθέσεις αποτελούν την σημαντικότερη λειτουργία των τραπεζών γιατί με αυτές συγκεντρώνεται ένα σημαντικό μέρος των αποταμιεύσεων του κοινού και των πλεονασμάτων των επιχειρήσεων.

Οι καταθέσεις είναι δάνεια που χορηγούνται από τους αποταμιευτές μέσα από τις καταθέσεις τους στις τράπεζες. Οι καταθέσεις αποφέρουν ένα εισόδημα «τόκο», ο οποίος προσδιορίζεται βάση του επιτοκίου που το ύψος του εξαρτάται από το είδος της κατάθεσης.

Οι καταθέσεις διακρίνονται σε διάφορα είδη με κριτήριο τους όρους και το χρόνο διάρκειά τους. Τα είδη των καταθέσεων παρουσιάζονται και εξετάζονται εν συντομία πιο κάτω.

#### **6.2.1.1. Καταθέσεις ταμιευτηρίου**

Αυτό το είδος καταθέσεων αποτελεί το σημαντικότερο μέρος των καταθέσεων που πραγματοποιούνται στις τράπεζες και γίνονται κυρίως από φυσικά πρόσωπα, τα οποία θέλουν να αποταμιεύουν τα χρήματά τους παίρνοντας κάποιο εισόδημα «τόκο» και να έχουν χρήματα σε πρώτη ζήτηση, δηλαδή να έχουν χρήματα που να μπορούν να τα χρησιμοποιούν για να αντιμετωπίσουν τα τρέχοντα έξοδα τους. Ο τόκος τους στις περισσότερες τράπεζες υπολογίζεται ανά εξάμηνο.

Σκοπός των καταθέσεων είναι η ανάπτυξη του αποταμιευτικού πνεύματος και η συγκέντρωση μικροποσών για την διοχέτευση τους στις παραγωγικές δραστηριότητες της οικονομίας.

#### **6.2.1.3 Καταθέσεις Όψεως**

Το είδος αυτών των καταθέσεων συνήθως απευθύνεται σε επιχειρήσεις και μοιάζει με τις καταθέσεις ταμιευτηρίου, γιατί είναι αποδοτέες σε πρώτη ζήτηση. Αυτού του είδους ο λογαριασμός κινείται με την χρήση επιταγών. Ο καταθέτης μπορεί να

εκδώσει επιταγή στο όνομα του ή στο όνομα τρίτου για να κάνει ανάληψη ή μπορεί να δώσει επιταγή σε τρίτο έναντι μετρητών.

Το επιτόκιο στις καταθέσεις αυτές είναι χαμηλότερο του ταμειυτηρίου και αυτό γιατί το κόστος για την τράπεζα είναι μεγαλύτερο. Με την έκδοση των επιταγών καθημερινά δημιουργούνται περισσότερες χρεοπιστώσεις με αποτέλεσμα το κόστος της τράπεζας να αυξάνεται σημαντικά. Ο τόκος υπολογίζεται ένα εξάμηνο, προστίθεται στο κεφάλαιο και ανατοκίζεται.

Οι λογαριασμοί κατάθεσης όψεως δίνουν την δυνατότητα στις τράπεζες να δημιουργήσουν το «λογιστικό χρήμα», το οποίο θα δανείσουν σε επιχειρήσεις με υψηλότερο επιτόκιο από αυτό των καταθέσεων του ταμειυτηρίου. Έτσι από την διαφορά των δύο επιτοκίων οι τράπεζες αποκομίζουν σημαντικά κέρδη.

#### **6.2.1.4. Τρεχούμενος λογαριασμός κατάθεσης**

Τέτοιοι λογαριασμοί ανοίγονται μόνο σε φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα του εμπόρου για να διενεργούν τις τρέχουσες συναλλαγές τους με επιταγές αντί μετρητά. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο λογαριασμός αυτός είναι παραλλαγή του λογαριασμού κατάθεσης ταμειυτηρίου.

Το επιτόκιο σε αυτό το είδος του λογαριασμού είναι πολύ πιο χαμηλό από αυτό του ταμειυτηρίου, λόγω της διευκόλυνσης που παρέχει η τράπεζα.

#### **6.2.1.5. Καταθέσεις με προειδοποίηση**

Η κατηγορία αυτή είναι ειδική και ο καταθέτης υποχρεούται να ειδοποιεί έγκαιρα την τράπεζα πριν προβεί σε ανάληψη ενός σημαντικού ποσού (ούτος ώστε να περιορίζονται οι πιθανότητες να μην έχει μετρητά το ταμείο, γιατί αν συμβεί αυτό θα έχει άλλες συνέπειες για την τράπεζα, με σημαντικότερη τον κλονισμό της πίστης του κοινού).

#### **6.2.1.6. Καταθέσεις προθεσμίας**

Στις καταθέσεις αυτές συμφωνείται μεταξύ του καταθέτη και της τράπεζας ότι η ανάληψη δεν θα γίνεται πριν περάσει ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Σε περιπτώσεις ανάγκης των καταθετών οι τράπεζες μπορούν κατά απόλυτη κρίση τους να αποδώσουν ένα μέρος ή και όλο το ποσό της κατάθεσης με επιβολή όμως χρηματικής ποινής, που είναι ανάλογη με το χρόνο που υπολείπεται μέχρι την κανονική λήξη τους.

Για τις τράπεζες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποτελούν πηγή σημαντικών κερδών επειδή δεσμεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα και έτσι μπορεί να χρησιμοποιηθούν τα κεφάλαια για την χορήγηση μακροπρόθεσμων επενδυτικών δανείων. Τα επιτόκια δανεισμού διαμορφώνονται σε υψηλά επίπεδα.

#### **6.2.1.7. Καταθέσεις σε Κοινό Λογαριασμό**

Οι λογαριασμός των καταθέσεων αυτών μπορεί να γίνουν στο όνομα ενός ή περισσότερων προσώπων από κοινού και μπορεί να συμφωνηθεί ότι για οποιαδήποτε ανάληψη απαιτείται η υπογραφή όλων των δικαιούχων ή αρκεί η υπογραφή μερικών ή ενός δικαιούχου. Ο λογαριασμός αυτός λειτουργεί με τη μορφή ταμειυτηρίου ή καταθέσεων όψεως.

#### **6.2.1.8. Καταθέσεις Δεσμευμένες**

Δεσμευμένες καταθέσεις καλούνται αυτές που για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα με τη βούληση του καταθέτη(εκούσια) ή με τη διάταξη του νόμου(ακούσια).

#### **6.2.1.9. Καταθέσεις σε συνάλλαγμα**

Οι τράπεζες δίνουν την δυνατότητα στους καταθέτες να κάνουν τις καταθέσεις τους σε συνάλλαγμα σε οποιοδήποτε λογαριασμό π.χ ταμειυτηρίου, όψεως, προθεσμίας. Έτσι οι καταθέτες έχουν για κάθε τους ανάγκη διαθέσιμο συνάλλαγμα και επιπλέον έχουν σημαντικά πλεονεκτήματα.

#### **6.2.1.10. Ειδικοί Λογαριασμοί Καταθέσεων**

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν λογαριασμοί οι οποίοι συνδυάζουν τον αποταμιευτικό χαρακτήρα στις περισσότερες περιπτώσεις με τον επενδυτικό χαρακτήρα. Το ονομαστικό ετήσιο επιτόκιο των λογαριασμών αυτών είναι υψηλότερο από αυτόν του ταμιευτηρίου και τις περισσότερες φορές το ύψος διαμορφώνεται ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού. Ο υπολογισμός των τόκων κατά κανόνα γίνεται κάθε εξάμηνο αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις που γίνεται και κάθε μήνα.

#### **6.2.2. Ενεργητικές Τραπεζικές Εργασίες**

Οι τραπεζικές εργασίες, οι οποίες χαρακτηρίζονται ενεργητικές, είναι εκείνες με τις οποίες οι τράπεζες διοχετεύουν τα χρηματικά τους διαθέσιμα που συγκεντρώθηκαν από τις καταθέσεις στις παραγωγικές δραστηριότητες της ελληνικής οικονομίας. Οι τράπεζες έχουν απαίτηση από τους δικαιούχους των δανείων δηλαδή τους πελάτες τους. Γι' αυτό το λόγο πήραν και την ονομασία ενεργητικές, επειδή εμπεριέχουν απαίτηση.

Οι εργασίες αυτές περιλαμβάνουν χορηγήσεις πιστώσεων με τις εξής μορφές:

- Προεξόφληση Τίτλων Του Χαρτοφυλακίου Επιχείρησης
- Προκαταβολές Έναντι Φορτωτικών Εγγράφων
- Τραπεζική Ενέγγυος Πίστωση
- Δάνεια Διαφόρων Μορφών

#### **6.2.3. Βοηθητικές ή Μεσολαβητικές Τραπεζικές Εργασίες**

Πέραν των παθητικών και ενεργητικών τραπεζικών εργασιών που είναι και οι βασικές εργασίες, οι τράπεζες εκτελούν και άλλες εργασίες, οι οποίες χαρακτηρίζονται βοηθητικές ή μεσολαβητικές. Τέτοιες εργασίες είναι:

- Έκδοση Εγγυητικών Επιστολών
- Έκδοση Επιταγών Και Εντολών
- Έκδοση Πιστωτικών Επιστολών
- Είσπραξη Αξιών Για Λογαριασμό Τρίτων

- Αγορά Χρεογράφων Για Λογαριασμό Τρίτων.
- Έκδοση και Διάθεση Τίτλων για Λογαριασμό Τρίτων
- Φύλαξη Κινητών Πραγμάτων
- Ενοικίαση Τραπεζικών Θυρίδων.

### **6.3. Τραπεζικά Προϊόντα και Υπηρεσίες**

Οι τράπεζες εκτός από τις εργασίες, που έχουν ήδη αναφερθεί προσφέρουν στο κοινό διαφόρων ειδών προϊόντα και υπηρεσίες, με σκοπό πάντοτε την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πελατών. Δεν επιδιώκουν μόνο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών τους αλλά προσπαθούν να επιτύχουν και ένα άριστο σημείο παραγωγής, ούτως ώστε να επωφελούνται και οι πελάτες και οι τράπεζες.

#### **6.3.1. Νέες τραπεζικές Εργασίες, Προϊόντα και Υπηρεσίες**

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάστηκαν πολλές νέες τραπεζικές εργασίες και υπηρεσίες, μερικές από τις οποίες αναφέρονται στη συνέχεια.

- LEASING - Χρηματοδοτική Μίσθωση
- PRIVATE BANKING
- Διαχείριση Χαρτοφυλακίου Και Παροχή Επενδυτικών Συμβουλών
- FACTORING – Πρακτόρευση Επιχειρηματικών Απαιτήσεων
- Φύλαξη Και Διαχείριση Χρεογράφων Και Μετοχών
- Εμπορικές Πληροφορίες Και Διαβάθμισης Πίστης
- Παροχή Επιχειρηματικών Και Χρηματοδοτικών Συμβουλών
- Αναδοχή Εκδόσεων –UNDERWRITING
- Προθεσμιακά Συμβόλαια
- Συμβάσεις Παράγωγων Προϊόντων – HEDGE
- Κινητές Αξίες
- Αγοραπωλησίες Σε Συνάλλαγμα
- Αγοραπωλησίες Σε Βραχυπρόθεσμα Χρεόγραφα



- Μεσολάβηση Στις τραπεζικές Αγορές
- Ανάλυση Υποχρεώσεων
- Εκχώρηση – Αποδοχή Δανείων
- Ασφαλειοτραπεζική – INSURANCE BANKING

Οι τράπεζες προσφέρουν στο κοινό προϊόντα και υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων υπάρχουν κάποιες διαφορές ή καλύτερα κάποια χαρακτηριστικά που τις διαφοροποιούν από τα προϊόντα. Τα χαρακτηριστικά αυτά παρουσιάζονται πιο κάτω:

- ✓ Είναι άυλες, όπως όλες οι υπηρεσίες. Δεν γίνονται αντιληπτές από τις αισθήσεις του πελάτη πριν από την πώληση τους. Δεν χρειάζονται αποθήκευση ούτε μεταφορά για τη διάθεση τους, όπως τα προϊόντα. Οι τραπεζικές υπηρεσίες δύσκολα προτυποποιούνται, δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε αυτές ευρεσιτεχνίες, δεν μπορούν να δειγματιστούν. Η πώληση τους δεν προϋποθέτει μεταβίβαση κυριότητας.
- ✓ Στηρίζονται στη πίστη, δηλαδή ο πελάτης δεν μπορεί να γνωρίζει εκ των προτέρων τι ακριβώς αγοράζει, γιατί δεν υπάρχουν συγκεκριμένες και επακριβώς προσδιορισμένες ποιοτικές προδιαγραφές, όπως τα προϊόντα. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των τραπεζικών υπηρεσιών δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν ούτε να συγκεκριμενωποιηθούν. Τέτοια χαρακτηριστικά είναι η ταχύτητα εξυπηρέτησης στις καθημερινές συναλλαγές, η έλλειψη γραφειοκρατίας, η ευγένεια και η προθυμία των υπαλλήλων, η έγκαιρη ανταπόκριση στα αιτήματα του πελάτη και η ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων. Η πίστη στους παλιούς πελάτες δημιουργείται από την ποιότητα εξυπηρέτησης που έχουν στην τράπεζα καθ'όλη την διάρκεια της συνεργασίας τους. Ενώ η πίστη στους νέους πελάτες επηρεάζεται από τις διαφημίσεις και τις διάφορες ενέργειες προώθησης των πωλήσεων και δημοσίων σχέσεων καθώς και από γνώμες γνωστών φίλων, συγγενών που έχουν κάποιο είδος συνεργασίας με την τράπεζα.
- ✓ Ο υπάλληλος της τράπεζας αποτελεί μέρος της υπηρεσίας που προσφέρει γιατί η ποιότητα της υπηρεσίας είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με το επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων, συμπεριφοράς των υπαλλήλων που προσφέρουν τις

τραπεζικές υπηρεσίες. Αντίθετα σε καμία περίπτωση ο πωλητής των προϊόντων δεν θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος του προϊόντος που πουλάει.

- ✓ Ο πελάτης αποτελεί μέρος της παραγωγικής διαδικασίας με την παρουσία του, την συμπεριφορά του, την αντιληπτική του ικανότητα και το επίπεδο των γνώσεων του.
- ✓ Οι υπηρεσίες είναι αδιαχώριστες σε ότι αφορά τον τόπο και τον χρόνο της παραγωγής και χρήσης τους. Έτσι για την διάθεση τους δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεσάζοντες οπότε πωλούνται απευθείας στον πελάτη. Αδιαχώριστες δεν είναι οι πιστωτικές κάρτες, οι κάρτες διευκόλυνσης, οι ιδιωτικές και οι ταξιδιωτικές επιταγές, οι οποίες προσφέρουν πίστη, διευκόλυνση ή ασφάλεια στον τόπο όπου αυτές είναι απαραίτητες στον πελάτη.

Παρουσιάζουν μεγάλη φαινομενική ομοιογένεια. Για τους πελάτες οι τραπεζικές υπηρεσίες φαίνονται οι ίδιες σε όλες τις εμπορικές τράπεζες. Γι' αυτό το λόγο κάθε

- ✓ τράπεζα βρίσκει τρόπους να καθιερώνει την ταυτότητα της και να εξασφαλίζει την επιθυμητή εικόνα προς τους πελάτες της. Για τους πελάτες της η κάθε τράπεζα διαφοροποιείται από τον τρόπο που επικοινωνεί με το κοινό, τους όρους και τις προμήθειες, από το δίκτυο των καταστημάτων της, από το είδος των προσφερόμενων υπηρεσιών, από την ποιότητα εξυπηρέτησης, από το επίπεδο των υπαλλήλων της και από τις νέες υπηρεσίες και προϊόντα που προσφέρει.
- ✓ Οι υπηρεσίες πρώτα πωλούνται και μετά παράγονται π.χ η περίπτωση παροχής δανείου σε κάποιο πελάτη η υπηρεσία πωλείται με την υπογραφή του συμβολαίου και παράγεται μετά την υπογραφή. Το χρονικό στοιχείο είναι πολύ έντονο στην πελατειακή σχέση που δημιουργείται από κάθε πώληση τραπεζικής υπηρεσίας από ότι στα περισσότερα προϊόντα.
- ✓ Οι τραπεζικές υπηρεσίες παρουσιάζουν μεγάλη γεωγραφική διασπορά. Κάθε εμπορική τράπεζα εκτείνει το δίκτυο της ανάλογα με τις δυνατότητες της, έτσι ώστε να διευκολύνει περισσότερο τις συναλλαγές της με την ήδη υπάρχουσα πελατεία της και να καταβάλει προσπάθειες να αποκτήσει μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά.

- ✓ Υπάρχει μεγάλη γκάμα προσφερόμενων υπηρεσιών. Η γκάμα των προσφερόμενων υπηρεσιών από τις εμπορικές τράπεζες καλύπτεται από τις εξειδικευμένες ανάγκες επιχειρήσεων που ανήκουν σε διαφορετικούς κλάδους (Corporate Banking), μέχρι τις ανάγκες των μεγάλων ιδιωτών πελατών (Private Banking) και τις ανάγκες του μικροκαταθέτη (Retail Banking).

#### **6.4. Λειτουργικοί Κίνδυνοι Τραπεζών**

Κάθε τράπεζα (εκτός από την Κ.Τ.Ε) αντιμετωπίζει κάποιους κινδύνους, οι οποίοι είναι συνυφασμένοι με τη λειτουργία της. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι οι εξής:

- Ο κίνδυνος της ρευστότητας

Αν η κάθε τράπεζα δεν διατηρεί τα απαραίτητα ρευστά διαθέσιμα θα παρουσιάσει αδυναμία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της και θα αδυνατεί να προσφέρει δάνεια με χαμηλό κόστος για την τράπεζα.

- Ο πιστωτικός κίνδυνος

Θεωρείται ο κίνδυνος μη αποπληρωμής δανείων

- Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων

Δυσμενή για την τράπεζα η διαφοροποίηση των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού σε σχέση με τα επιτόκια των στοιχείων του Παθητικού, τα οποία εντείνονται και με τη διαφορά του χρόνου λήψεως των στοιχείων του Ενεργητικού-Παθητικού.

- Ο λειτουργικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος αυτός περιλαμβάνει την αναποτελεσματικότητα στον έλεγχο του κόστους, τη μη διόρθωση λαθών προσωπικού, κλοπές, απάτες κ.τ.λ

Οι προαναφερόμενοι κίνδυνοι πρέπει να ελέγχονται από την κάθε τράπεζα και να καταβάλλονται προσπάθειες για την αντιμετώπιση και στάθμιση τους με τα σωστά μέσα.

Όλες οι τράπεζες ακολουθούν την δική τους επιχειρηματική πολιτική ανάλογα με τους σκοπούς και τα οράματα του σαν οικονομικοί οργανισμοί. Η επιχειρηματική πολιτική που θα ακολουθείται πρέπει να στηρίζεται στις εξής αρχές:

- Αρχή ρευστότητας:

Η τράπεζα πρέπει να διατηρεί μόνιμα υψηλό βαθμό ρευστότητας ώστε να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της, χωρίς να υπάρχει ο φόβος να κλονιστεί η εμπιστοσύνη του κοινού προς αυτή.

- Αρχή της ασφάλειας:

Εδώ αναφέρεται ότι κάθε τράπεζα υποχρεούται να διατηρεί κάποια διαθέσιμα, τα οποία θα τα τοποθετεί με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η εύκολη ανάκτηση τους. Παλαιότερα όσες τράπεζες ακολουθούσαν την αρχή αυτή, επιδίωκαν να παίρνουν όσο το δυνατό μεγαλύτερες εμπράγματα εξασφαλίσεις. Σήμερα όμως οι εμπράγματα εξασφαλίσεις δεν θεωρούνται το μοναδικό κριτήριο για την χορήγηση του δανείου σε μία επιχείρηση, αλλά συνεκτιμάτε η αποδοτικότητα, η βιωσιμότητα και οι προοπτικές της.

- Αρχή της διασποράς των κινδύνων:

Σύμφωνα με αυτή την αρχή, η τράπεζα θα πρέπει να κατανέμει τις χορηγήσεις της, όσο το δυνατό γίνεται, σε περισσότερους δανειολήπτες, ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος της ενδεχόμενης ζημιάς.

Από τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τις αρχές, διαπιστώνουμε ότι η αρχή της αποδοτικότητας έρχεται σε αντίθεση με τις δύο πρώτες, δεδομένου ότι ο μεγάλος βαθμός ρευστότητας συνεπάγεται αχρησιμοποίητα κεφάλαια και κατά συνέπεια πτώση της αποδοτικότητας. Ενώ η αρχή της ασφάλειας μπορεί να μην επιτρέπει τοποθετήσεις κεφαλαίων σε εργασίες με υψηλή αποδοτικότητα αλλά και αυξημένο κίνδυνο.

Η αντίθεση αυτή δημιουργεί το ερώτημα σε ποιες αρχές πρέπει να δίνεται προτεραιότητα για να ακολουθήσουμε την σωστή επιχειρηματική πολιτική σε μία τράπεζα. Απάντηση στο ερώτημα μας είναι η χρυσή τομή των τριών πρώτων αρχών και η επιθυμητή διασπορά των κινδύνων (μικρή διασπορά-μεγαλύτερος κίνδυνος - χαμηλότερο λειτουργικό κόστος).

Η επιχειρηματική τακτική κάθε τράπεζας εξαρτάται από τη θέση της στην αγορά, τους βραχυχρόνιους και τους μακροχρόνιους στόχους της για τη διατήρηση ή την αλλαγή της θέσης, την στρατηγική που ακολουθεί καθώς και το χρονικό ορίζοντα, στον οποίο στοχεύει να αποπερατώσει τις αλλαγές της.

## **6.5. Η Τραπεζική Αγορά**

### **6.5.1. Χαρακτηριστικά της τραπεζικής αγοράς**

Το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα τελευταίος βρίσκεται σε μία περίοδο εξέλιξης και εκσυγχρονισμού και σταδιακά αρχίζει να αλλάζει την μορφή του. Η απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, η τεχνολογική πρόοδος, οι καινοτομίες υπηρεσιών και τέλος η υποκατάσταση της έμμεσης δανειακής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από άμεσες μορφές άντλησης πόρων που έχουν μεταβάλει τις συνθήκες λειτουργίας των τραπεζών και το συνολικό φάσμα των προϊόντων που παρέχονται στους πελάτες. Όλοι αυτοί οι παράγοντες οξύνουν τον ανταγωνισμό και καλούν τις τράπεζες να διαμορφώσουν την πολιτική τους, για να καταφέρουν να επιβιώσουν.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι ολοένα και περισσότερες ξένες τράπεζες εισβάλλουν στην Ελληνική τραπεζική αγορά, γεγονός που οξύνει τον ανταγωνισμό σε μεγάλο βαθμό. Το τραπεζικό σύστημα μεγαλώνει συνεχώς με την εισβολή των νέων τραπεζών και την ίδρυση καταστημάτων και υποκαταστημάτων από τις ήδη υπάρχουσες τράπεζες.

Οι εμπορικές τράπεζες εκτός από τον ανταγωνισμό με τις ενχώριες τράπεζες, έχουν να αντιμετωπίσουν και τον διεθνώς ανταγωνισμό και το χρηματιστήριο, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τις εξειδικευμένες τράπεζες τις χρηματοδοτικές θυγατρικές πολυεθνικές επιχειρήσεις που συνεχώς τις ανταγωνίζονται σε ένα ή περισσότερους τομείς προσφοράς προϊόντων και τραπεζικών υπηρεσιών. Τέτοια παραδείγματα θυγατρικών είναι: Bayer Finance S.A, Bayer International Finance N.V Curano, A.B Fortos, Volvo Finance S.A κ.τ.λ

Οι τράπεζες κυρίως ανταγωνίζονται σε τομείς καταναλωτικής πίστης, των πιστωτικών καρτών και των καρτών διευκόλυνσης, των χρεωστικών καρτών, των Α.Τ.Μ, του Home Banking, των καταθέσεων, των ενυπόθηκων δανείων και των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος που φαινομενικά είναι ίδια. Γι' αυτό κάθε τράπεζα προσπαθεί να προσφέρει το δικό της προϊόν ή υπηρεσία με κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ώστε να γίνεται πιο επιθυμητό από το αντίστοιχο ανταγωνιστικό.

Η ανταγωνιστικότητα μιας τράπεζας μπορεί να αναπτυχθεί με την βελτίωση της τεχνολογικής υποδομής με την ανανέωση του εξοπλισμού της σύμφωνα με τα δεδομένα της σημερινής εξέλιξης της τεχνολογίας,την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με την κατάλληλη εκπαίδευση του στο αντικείμενο της εργασίας του, με την επιμόρφωση του προσωπικού στις διοικητικές και οικονομικές επιστήμες και τέλος με τις αναδιαρθρώσεις της οργάνωσης.Ακόμη για να έχει η τράπεζα την μέγιστη αποτελεσματικότητα πρέπει συχνά να καταφεύγει σε έρευνες της αγοράς-στόχου,να αναπροσαρμόζει τις ανάγκες της,να εφαρμόζει τη νέα τεχνολογία στις υπηρεσίες της,πρέπει να προσφέρει άψογη εξυπηρέτηση στο δίκτυο των καταστημάτων της και τέλος να χρησιμοποιεί τα σωστά μέσα προβολής των εργασιών και των προϊόντων της.

Επίσης ανταγωνισμός υποχρεώνει τις τράπεζες να εκσυγχρονιστούν προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και να καταβάλουν προσπάθειες να περιορίσουν το κόστος τους.Οι μεγάλες ελληνικές τράπεζες, τα τελευταία χρόνια, έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στον έλεγχο του κόστους και έχουν ακόμη μεγάλα περιθώρια βελτίωσης.

Η όξυνση του ανταγωνισμού έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία τραπεζικών καταστημάτων με νέα λειτουργική και χωροταξική μορφή την αναβάθμιση της παρεχόμενης εξυπηρέτησης πελατών από τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής και την εισαγωγή και χρήση νέων μεθόδων πωλήσεων.

Σήμερα το βιοτικό και το μορφωτικό επίπεδο της χώρας μας είναι αρκετά υψηλό και οι πελάτες είναι καλύτερα πληροφορημένοι, έτσι είναι πιο απαιτητικοί σε ότι αφορά το είδος και την ποιότητα των προσφερόμενων τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών.Ο πελάτης σήμερα απαιτεί εξατομικευμένη φροντίδα και ζητά να τον αντιμετωπίζουν σαν προσωπικότητα και όχι σαν άτομο ένα άτομο μιας απρόσωπης μάζας.

Οι τράπεζες σε μία διεθνοποιούμενη αγορά σαν την Ελληνική θα μπορέσουν να αντεπεξέλθουν επιτυχώς στον ανταγωνισμό όταν παρακολουθούν τις παγκόσμιες τραπεζικές συνθήκες και όταν αρχίσουν να εφαρμόζουν νέες μεθόδους και σύγχρονα τραπεζικά εργαλεία.Με αυτό τον τρόπο θα καταφέρουν να διαφυλάξουν επεκτείνουν ποσοτικά το μερίδιο τους στην αγορά και να διεκδικήσουν ποιοτικά καλύτερες εργασίες μεγάλων ιδιωτών πελατών και υγιών επιχειρήσεων.



### 6.5.2. Στατιστικές Πληροφορίες από το τραπεζικό περιβάλλον

Η αγορά φέτος εκτιμούσε ότι τα κέρδη του Α' τριμήνου για τις τράπεζες θα ήταν μειωμένα, χωρίς ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις από αυτά του 2002. Οι λογιστικές καταστάσεις όμως έδειξαν ότι τα ποσοστά μειώσεων περιορίστηκαν σημαντικά. Ο περιορισμός των μειώσεων των κερδών οφείλεται σε ένα βαθμό στις πράξεις ομολόγων και πωλήσεις ακινήτων.

Την περίοδο της 1<sup>ης</sup> τριμηνίας του 2002 αυξήθηκαν με μικρούς ρυθμούς τα οργανικά έσοδα των τραπεζών, δηλαδή τα έσοδα από τις παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες, όπως κέρδη από τόκους, έσοδα και προμήθειες.



Οι τραπεζικοί ισολογισμοί του 2002 ότι πλήττονται από ζημιές από την άλλη πηγή εσόδων, την κεφαλαιαγορά. Οι διοικήσεις λοιπόν έκαναν χρήση του νόμου και να αφαιρούν από τα ίδια κεφάλαια ή να συμψηφίζουν με τις αποτιμήσεις ιδίων-χρησιμοποιημένων ακινήτων, στην αντικειμενική αξία και όχι στην ιστορική όπως συνέβαινε μέχρι το τέλος του 2001.

Στην περίπτωση όμως που πλήττονται τα ίδια κεφάλαια, τότε εμφανίζονται προβλήματα εξεύρεσης για την χρηματοδότηση εργασιών, οι οποίες αποφέρουν κέρδος στις τράπεζες. Το πρόβλημα αυτό εμφανίζεται συχνά και συνήθως αντιμετωπίζεται μέσω έκδοσης ομολογιακών δανείων. Σε τέτοιου είδους δανεισμό έχουν προσφύγει πολλές τράπεζες, υπήρχαν όμως και εξαιρέσεις, όπως η Τράπεζα Πειραιώς και η Εμπορική Τράπεζα.

Στην αγορά μειώθηκε ο ρυθμός αύξησης χορηγήσεων, γεγονός που ανησύχησε τις τράπεζες και έστρεψαν το ενδιαφέρον τους σε άλλες πηγές εσόδων, όπως πιστωτικές κάρτες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε δραστηριότητες στο εξωτερικό.

Οι ελληνικές τράπεζες τα τελευταία χρόνια καταβάλλουν προσπάθειες ενίσχυσης της παρουσίας τους στο εξωτερικό, προσδοκώντας την μελλοντική άντληση εσόδων. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η Βαλκανική αγορά, για την οποία πολλές τράπεζες έδειξαν ενδιαφέρον και θέλησαν να εξαπλώσουν τις εργασίες και δραστηριότητες τους.

Σήμερα πολλές αγορές των Βαλκανίων δεν αποφέρουν κέρδη για τις τράπεζες, λόγω της οικονομικής τους αστάθειας. Παρ'όλα αυτά όμως οι τράπεζες ρισκάρουν και επενδύουν σε αυτές τις αγορές αναμένοντας μία μελλοντική ανάπτυξη τους.



## **7. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ – ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ**

Εκτός από της τράπεζες που ανήκουν στο τραπεζικό σύστημα και τα σημερινά δεδομένα της αγοράς που έχουν ήδη αναφερθεί εξίσου σημαντικά να αναφερθούν είναι το τραπεζικό απόρρητο και ο θεσμός του τραπεζικού μεσολαβητή.

### **7.1. Τραπεζικό Απόρρητο**

Ο Έλληνας νομοθέτης για να δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο κλίμα εμπιστοσύνης και να προσελκύσει ιδιωτικές καταθέσεις στις τράπεζες για την χρήση τους σε ανάγκες των κλάδων της οικονομίας, θέσπισε ειδικές διατάξεις προστασίας του απόρρητου.

Σύμφωνα με το Ν.Δ 1059/1971 , όπως τελικά διαμορφώθηκε μετά και από τον νόμο 1868/1989, ορίστηκε ότι οι κάθε μορφής καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών σε πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα (ελληνικά ή αλλοδαπά) είναι απόρρητες.

Κάθε πρόσωπο που λαμβάνει γνώση των τραπεζικών καταθέσεων στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του και παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία έχει σχέση με αυτές, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστο έξι μηνών.

Υπάρχουν διατάξεις που ισχύουν επιπλέον και για τα όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος, που ασκούν τον έλεγχο των καταθέσεων των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 40 του Ν.Δ 1806/88. Επιτρέπεται μόνο η αναφορά στοιχείων τα οποία είναι απόλυτα αναγκαία για θεμελίωση της αιτιολογίας της διοικητικής πράξης, με την οποία επιβάλλεται κύρωση. Η αμετάκλητη δε καταδίκη τέτοιων οργάνων συνεπάγεται αυτοδίκαια την άμεση απόλυση τους από τη θέση που κατέχουν στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Με τον ίδιο επίσης νόμο (1059/1971) και μεταγενέστερες τροποποιήσεις του, προβλέφθηκαν ειδικές περιπτώσεις άρσεως του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων μέσα στα πλαίσια πάντα αυστηρών όρων και προϋποθέσεων.

Το τραπεζικό απόρρητο βοηθά στην επαύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, γιατί κερδίζει την εμπιστοσύνη του κοινού ενισχύεται το ενδιαφέρον τους για καταθέσεις και με αυτό τον τρόπο ενισχύεται και η χρηματοδότηση της Ελληνικής οικονομίας.

### 7.1.1. Περιπτώσεις Ειδικών Ρυθμίσεων

- Το απόρρητο αυτό δεν ισχύει έναντι των ελεγκτικών οργάνων και των νομισματικών αρχών της Τράπεζας της Ελλάδος, των δικαστικών αρχών, των προανακριτικών κοινοβουλευτικών επιτροπών, στις οποίες ανατίθενται κατά το νόμο ο σχετικός έλεγχος των πιστωτικών ιδρυμάτων, ως προς τις καταθέσεις που υπάρχουν στο οικείο πιστωτικό ίδρυμα, εφόσον αυτά τα πρόσωπα ή όργανα ασκούν αρμοδιότητες σχετικές με τον έλεγχο του τραπεζικού συστήματος και της ορθής εφαρμογής της πιστωτικής και νομισματικής νομοθεσίας ή της νομοθεσίας περί προστασίας του εθνικού νομίσματος.
- Το απόρρητο των τραπεζικών καταθέσεων δεν ισχύει επίσης έναντι του προϊστάμενου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ στις περιπτώσεις που προσκομίζεται προσωπική επιταγή άνω του 1.000.000 δρχ για εξόφληση χρεών προς το Δημόσιο.
- Δεν ισχύει επίσης το απόρρητο έναντι του οργάνου που είναι αρμόδιο για την άσκηση ποινικής δίωξης ή τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης για κακούργημα, εφόσον απευθυνθεί πρώτα με ειδικά αιτιολογημένη παραγγελία ή αίτηση ή απόφαση στην τράπεζα για την παροχή πληροφοριών για καταθέσεις.
- Δεν ισχύει έναντι των αρμόδιων δικαστικών αρχών και της ειδικής Επιτροπής(αρθρ7 Ν.Δ2331/95), όταν υπάρχει περίπτωση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα
- Δεν ισχύει στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 12 Ν.Δ 1916/90 «για την προστασία της κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα». Το άρθρο αυτό επιτρέπει την άρση του απορρήτου και τη δέσμευση των σχετικών ποσών, όταν οι δικαιούχοι είναι πρόσωπα που διώκονται για ονομαζόμενα στο νόμο εγκλήματα, όπως τρομοκρατία, παράνομη διακίνηση όπλων κ.λ.π, με διάταξη του αρμόδιου ανακριτή κατά την ανάκριση και με σύμφωνη γνώμη του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατά την προανάκριση.
- Το απόρρητο δεν ισχύει στις περιπτώσεις που η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί έλεγχο στις δηλώσεις προέδρων, διοικητών διευθυντών και διαχειριστών

εκδοτικών επιχειρήσεων, προσώπων με συμμετοχή στο 5 % τουλάχιστο του μετοχικού κεφαλαίου ελληνικών τραπεζών.

- Επιπλέον δεν ισχύει στις περιπτώσεις των γενικών ρυθμίσεων του φορολογικού δικαίου που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ιδίως έναντι των προϊσταμένων και επιθεωρητών Δ.Ο.Υ και έναντι του Δημοσίου. Επίσης στις περιπτώσεις φορολογήσεων κληρονομιών, δωρεών, αδιαιρέτων λογαριασμών κ.τ.λ
- Δεν ισχύει επίσης στην περίπτωση ορισμού επιτρόπου<sup>6</sup> σε τράπεζα για καταθέσεις που έγιναν κατά την περίοδο στην οποία αναφέρεται ο έλεγχος της Τράπεζας της Ελλάδος, εφόσον έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα σχετιζόμενο με τη διοίκηση και τη λειτουργία της τράπεζας και από το οποίο έχει προκληθεί το κοινό αίσθημα. Στην περίπτωση αυτή ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος και κάθε άλλο αρμόδιο όργανο οφείλει να παραδώσει αμέσως στον Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας όλα τα σχετικά στοιχεία που θα του ζητηθούν, η ανακοίνωση των οποίων δεν αποτελεί αδίκημα (άρθρο 38 Ν.Δ1828/89).
- Δεν ισχύει το απόρρητο στις περιπτώσεις σφράγισης ακάλυπτης επιταγής (άρθρο 2 Ν.Δ. 1325/72) και του ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που κατέχουν δημόσιο αξίωμα.
- Τέλος δεν ισχύει το απόρρητο για καταθέσεις, που μία ασφαλιστική επιχείρηση διαθέτει σε ασφαλιστική τοποθέτηση σε τράπεζα της επιλογής της, σύμφωνα με το άρθρο 8 και 4 Ν.Δ. 400/197.

### **7.1.2. Τραπεζικό Απόρρητο και Έλεγχος από την Τράπεζα της Ελλάδος**

Η Τράπεζα ασκεί έλεγχο στα πιστωτικά ιδρύματα, που λειτουργούν στην Ελλάδα, όπως προβλέπει ο Α.Ν.1665/1951.

Αντικείμενο του ελέγχου είναι η εξακρίβωση της τήρησης των πιστωτικών κανόνων, των νομισματικών μέτρων ή άλλων ρυθμίσεων, που διέπουν τη λειτουργία τους.

---

<sup>6</sup> Εννοείται μόνο ο Επίτροπος του άρθρου 8 Ν. 1665/51, επειδή οι νόμοι διορισμού προσωρινού επιτρόπου καταργήθηκαν με το Ν.2114/1993 « Σύστημα εγγύησης καταθέσε



Από τον Α.Ν. 1665/1951 προκύπτει :

- ✓ Ότι ο έλεγχος , που ενεργεί η Τράπεζα της Ελλάδας ασκείται με έρευνα όλων των βιβλίων και στοιχείων της ελεγχόμενης τράπεζα (άρθρο 4 παρ3 Α.Ν. 1665/1951)
- ✓ Ότι επέρχονται σοβαρές συνέπειες, όπως η ανάκληση της άδειας της τράπεζας, όταν η τράπεζα παρακωλύει τον έλεγχο με οποιοδήποτε τρόπο , ή παραβαίνει οποιοσδήποτε διατάξεις Νόμων, Αποφάσεων ή Κανονισμών του βασικού οργάνου πίστης
- ✓ Ότι επιβάλλονται διάφορες κυρώσεις αν υποβάλλονται στα όργανα ελέγχου ψευδείς εκθέσεις ή παρέχονται ψευδή ή ανακριβή στοιχεία ή παρεμβάλλονται δυσχερείς στον έλεγχο (άρθρο 10 παρ.1 Α.Ν. 1665/1951).

Ο έλεγχος που ασκεί η Τράπεζας της Ελλάδος διενεργείται σε όλα τα στοιχεία της ελεγχόμενης τράπεζας. Η Κ.Τ.Ε ελέγχει όλα τα βιβλία και τα στοιχεία της τράπεζας.

Ο έλεγχος εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος όχι μόνο δεν απαγορεύεται από τις διατάξεις που καθιερώνουν το τραπεζικό απόρρητο για τις χρηματικές καταθέσεις στις τράπεζες, αλλά επιβάλλεται και για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Αν η τράπεζα δεν υποστεί έλεγχο εκ μέρους του βασικού οργάνου πίστης, της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτό μπορεί να οδηγήσει στην ασυδοσία των πιστωτικών ιδρυμάτων, αφού ουσιαστικά η δραστηριότητα τους θα ήταν ανέλεγκτη και θα υπήρχε μέγιστος κίνδυνος για τις τραπεζικές καταθέσεις του κοινού.

Πρέπει να επισημανθεί ότι επιτρέπεται και δεν αποτελεί παράβαση του επαγγελματικού απορρήτου η διαβίβαση πληροφοριών από την Τράπεζα της Ελλάδος στις εποπτικές αρχές άλλων κρατών- μελών, που επίσης δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο, αφού θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την εποπτεία ενοποιημένης βάσης και δεν αναφέρονται σε θέματα που δεν καλύπτονται από το απόρρητο των τραπεζικών καταθέσεων.



### **7.1.3. Παροχή Τραπεζικών Πληροφοριών**

Θέμα παροχής πληροφοριών γεννάται συνήθως, όταν πελάτης της τράπεζας ενδιαφέρεται να μάθει για άλλο πελάτη, ή όταν άλλη τράπεζα προς εξυπηρέτηση δικού της πελάτη ζητά πληροφορίες για πελάτη της ερωτώμενης τράπεζας.

Από τη σχέση εμπιστοσύνης και τη βασική υποχρέωση της τράπεζας να διαφυλάττει τα συμφέροντα του πελάτη της, προκύπτουν υποχρεώσεις συμβουλευτικής καθοδήγησης και προειδοποίησης του σε περιπτώσεις διακινδύνευσης των συμφερόντων του.

Η παροχή πληροφοριών μπορεί επίσης να συμφωνηθεί σε κύρια τραπεζική σύμβαση ή αυτοτελώς με αντισυμβαλλόμενο πελάτη ή τρίτο, χωρίς αυτό να σημαίνει επιτρέπει κατάλυση του τραπεζικού απορρήτου, όταν δεν υπάρχει σύνεση του πελάτη, στον οποίο αφορά το απόρρητο.

Ιδιαίτερη αξίωση κατά της τράπεζας για παροχή πληροφοριών μπορεί να προκύπτει όμως από διατάξεις Αστικού ή Εμπορικού Κώδικα ή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

### **7.2. Τραπεζικός Μεσολαβητής**

Ο Τραπεζικός Μεσολαβητής (Τ.Μ) είναι ένας ανεξάρτητος θεσμός που δημιουργήθηκε για να εξετάζει δίκαια, αμερόληπτα και με διαφανείς διαδικασίες τις διαφορές των συναλλασσόμενων με τις τράπεζες και να επιδιώκει τη φιλική διευθέτηση τους.

Ο Τ.Μ εξετάζει παράπονα ή διαφορές που σχετίζονται με την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε ιδιώτες ( π.χ λογαριασμό κατάθεσης, χορήγηση δανείου, έκδοση επιταγών, κάρτες κ.α ) , από τις τράπεζες που συμμετέχουν στο θεσμό.

Αφορά μόνο ιδιώτες, όχι νομικά πρόσωπα για τραπεζικές συναλλαγές που δεν αφορούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα.Οι υπηρεσίες που προσφέρει ο Τ.Μ προς τους ιδιώτες παρέχονται δωρεάν μέσω ειδικής 24ώρης γραμμής ενημέρωσης κοινού παροχής.

Η επικοινωνία με τις τράπεζες διεξάγεται μέσω των Ανταποκριτών, με τους οποίους η συνεργασία πρέπει να είναι ουσιαστική και εποικοδομητική. Για την ενημέρωση του προσωπικού των τραπεζών, σχετικά με το έργο του θεσμού αυτού πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά σεμινάρια από τις τράπεζες, οι οποίες ενημερώνονται με τριμηνιαίες εκθέσεις. Οι τριμηνιαίες, αυτές εκθέσεις δίνουν έμφαση στις νέες κατηγορίες παραπόνων καθώς και στα ήδη υπάρχοντα.

Στο διάστημα της τετραετούς λειτουργίας του θεσμού η συνεργασία του με τις τράπεζες παρουσιάζει κάθε μέρα και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Μέσο αυτής της αποτελεσματικής συνεργασίας επωφελούνται και οι συναλλασσόμενοι αλλά και οι τράπεζες.

#### **7.2.1. Διαδικασία υποβολής παραπόνων**

Πρώτα ο συναλλασσόμενος απευθύνεται άμεσα στον υπεύθυνο του καταστήματος της τράπεζας του (προϊστάμενο υπηρεσίας, διευθυντή καταστήματος), ο οποίος θα ακούσει το πρόβλημα και θα προσπαθήσει να εξυπηρετήσει τον πελάτη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ο υπεύθυνος του καταστήματος θα πρέπει να απαντήσει στο παράπονο μέσα σε 10 εργάσιμες μέρες.

Στη συνέχεια αν η λύση που θα προτείνει ο υπεύθυνος του καταστήματος της τράπεζας δεν ικανοποιεί τον παραπονούμενο, τότε αυτός απευθύνεται στην Ειδική Υπηρεσία Πελατών της Τράπεζας, η οποία υποχρεούται να απαντήσει εγγράφως σε 10 εργάσιμες μέρες.

Τα παράπονα των πελατών συνήθως επιλύονται επί τόπου από την ίδια την Τράπεζα. Παρ' όλα αυτά αν δεν μείνει ικανοποιημένος ο πελάτης από την απάντηση της Υπηρεσίας Πελατών ή δεν πάρει απάντηση μέσα στις 10 μέρες, τότε, μπορεί ο πελάτης να υποβάλει το παράπονο του, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα, στον Τ.Μ.

Το παράπονο υποβάλλεται οπωσδήποτε γραπτώς με την συμπλήρωση « εντύπου παραπόνων προς Τραπεζικό Μεσολαβητή ». Το έντυπο αυτό πρέπει να περιγράφει με συντομία και σαφήνεια το παράπονο του συναλλασσόμενου και να ταχυδρομείται στον

Τ.Μ, μαζί με κάθε έγγραφο (πρότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο) σχετικό με την υπόθεση.

### **7.2.2. Διαδικασία Εξέτασης Παραπόνου**

Ο Τ.Μ θα ενημερώσει τον παραπονούμενο άμεσα με επιστολή, στην οποία θα επιβεβαιώνεται ότι παρέλαβε το έντυπο του παραπόνου. Όταν διαπιστωθεί ότι το θέμα αφορά τον ΤΜ, μπορεί να εξεταστεί αφού πρώτα απευθυνθεί στη τράπεζα για να ακούσει την άποψη της και στη συνέχεια θα προβεί με απόλυτη εχεμύθεια στις πιο κάτω ενέργειες:

- Θα προτείνει τη φιλική διευθέτηση της διαφοράς επιδιώκοντας να συμβιβάσει τα δύο μέρη. Η λύση που θα προταθεί από τον Τ.Μ πρέπει να γίνει δεκτή και από τα δύο μέρη.
- Αν στη συνέχεια δεν επιτευχθεί συμβιβασμός, ο Τ.Μ θα προχωρήσει στη διατύπωση γραπτής σύστασης προς τα δύο μέρη με σκοπό και πάλι την επίλυση της διαφοράς.
- Τη σύσταση μπορεί τόσο ο πελάτης όσο και η τράπεζα να τη δεχθεί ή να την απορρίψει γραπτώς
- Στην συνέχεια αν δεν γίνει από τον πελάτη είτε από την τράπεζα, τότε ο παραπονούμενος μπορεί να επιδιώξει την ικανοποίηση των αιτημάτων του μέσω Δικαστηρίου.

### **7.2.3. Τι δεν εξετάζει ο Τραπεζικός Μεσολαβητής**

**ΓΕΓΟΝΟΤΑ** που συνέβησαν πριν από την 15/03/1999, δηλαδή πριν λειτουργήσει ο θεσμός του Τ.Μ

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** για τα οποία δεν έχετε απευθυνθεί στην τράπεζα του ο πελάτης (Υπεύθυνος Καταστήματος, Υπηρεσίας Πελατών),

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** που υποβάλλονται στον Τ.Μ μετά από 1 μήνα από την απάντηση της Υπηρεσίας Πελατών της τράπεζας ή από την πάροδο των 10 εργάσιμων μερών χωρίς απάντηση.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** που υποβάλλονται στον Τ.Μ. μετά από 3 μήνες αφότου συνέβη το γεγονός που τα προκάλεσε,εκτός αν αποδειχθεί ότι ο πελάτης δεν μπορούσε, με τη δέουσα επιμέλεια, να το γνωρίζει νωρίτερα. Σε καμία περίπτωση ο Τ.Μ δεν εξετάζει παράπονα που υποβάλλονται καθυστερημένα.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** που αποτελούν ήδη αντικείμενο δικαστικής επιδίωξης.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** που προκύπτουν από αποφάσεις της τράπεζας σχετικά με δανειοδοτήσεις.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** που σχετίζονται με τη γενική επιχειρηματική πολιτική ή πρακτική μιας τράπεζας.

**ΘΕΜΑΤΑ** γενικής πληροφόρησης για τις τράπεζες και τις υπηρεσίες που παρέχουν.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** των οποίων έχει ήδη επιληφθεί ο Τ.Μ.,εκτός αν υπάρχουν νέα στοιχεία.

**ΘΕΜΑΤΑ** που σχετίζονται με αποφάσεις μιας τράπεζας που ενεργεί ως εκτελεστής διαθήκης ή καταπιστεύματος ή ως διαχειρηστής περιουσίας.

**ΠΑΡΑΠΟΝΑ** στα οποία εμπλέκονται ποινικά αδικήματα που διώκονται αυτεπάγγελα.

#### ***7.2.4. Τράπεζες που συμμετέχουν στο θεσμό του Τ.Μ***

1. ABN AMRO BANK NV
2. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
3. ALPHA BANK
4. ASPIS BANK
5. BNP PARIBAS

6. UNIT BANK
7. CITIBANK N.A
8. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
9. ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
10. EFG EUROBANK – ERGASIAS
11. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
12. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
13. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
14. ETBA BANK
15. ΕΤΕΒΑ
16. HSBC BANK ( EX MILAND PLC )
17. ING BANK
18. ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
19. NOVA BANK
20. FBB – ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
21. SOCIETE GENERAL
22. ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ
23. ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
24. ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε
25. ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
26. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ
27. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
28. HYPOVEREINS BANK AG
29. MARFIN BANK ΑΤΕ
30. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
31. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

## 8. ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

### 8.1. Το Νέο Ενιαίο Νόμισμα

Το Ευρώ είναι το επίσημο νόμισμα των χωρών μελών της ΟΝΕ, το οποίο αντικατάστησε τα εθνικά νομίσματα των χωρών αυτών. Η ΟΝΕ είναι ένα σημαντικό πολιτικό και οικονομικό γεγονός που σκοπεύει στη δημιουργία ενός κοινού νομίσματος για όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πολιτικές και οικονομικές διεργασίες για το κοινό νόμισμα στηρίζονται από το νομικό πλαίσιο της συνθήκης του Μάαστριχ (1992). Οι χώρες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στην Ο.Ν.Ε πρέπει να πληρούν τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχ, δηλαδή χαμηλό πληθωρισμό υγιή δημόσια οικονομικά, χαμηλά επιτόκια και σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Το σύνολο των χωρών που υιοθετούν το Ευρώ, ονομάζεται «Ζώνη του Ευρώ» ή «χώρος του Ευρώ» ή «Euroland».

Η ΟΝΕ ξεκίνησε από την 1η Ιανουαρίου 1999 με ευρεία συμμετοχή 11 χωρών από τις 15 που είναι μέλη της Ε.Ε. Η Ελλάδα αυτήν την στιγμή αποτελεί το 12ο μέλος (91η Ιανουαρίου 2000). Στο εγγύς μέλλον πρόκειται να ενταχθούν και άλλες χώρες, μια από αυτές είναι και η Κύπρος.

Η εισαγωγή ενός ενιαίου νομίσματος θα προσφέρει τεράστια οφέλη στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις. Θα διευκολύνει τις συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, εδραιώνοντας με τον τρόπο αυτό την Ενιαία Αγορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κίνδυνοι από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών θα περιοριστούν αποκλειστικά στις συναλλαγές με χώρες που είναι εκτός της ζώνης του ευρώ. Αυτό θα λειτουργήσει πλεονεκτικά για τις εξαγωγικές και εισαγωγικές εταιρίες.

Το ενιαίο νόμισμα του ευρώ δίνει πλεονεκτήματα και στους ταξιδιώτες. Αυτοί που ταξιδεύουν στις χώρες της ζώνης του ευρώ δεν είναι πια υποχρεωμένοι να αγοράζουν συνάλλαγμα ούτε και να πληρώνουν τις σχετικές προμήθειες. Η χρήση του νομίσματος στις 12 χώρες επιτρέπει την άμεση σύγκριση των τιμών σε όλη τη ζώνη του ευρώ «διαφάνεια τιμών», γεγονός που θα βοηθήσει τους καταναλωτές στην επιλογή και αγορά



αγαθών και υπηρεσιών καθώς και τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις υπηρεσίες και τα αγαθά τους για να αποκτήσουν το συγκριτικό πλεονέκτημα της αγοράς.

Με την μετατροπή των εθνικών νομισμάτων των χωρών μελών σε ευρώ οι τράπεζες δεν θα παίρνουν προμήθειες πλέον από την μετατροπή χρηματικών ποσών από κάποιο

νόμισμα της ζώνης του ευρώ σε κάποιο άλλο πάλι της ζώνης ευρώ(κανονισμός 1103/97).Οπότε εδώ θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι τράπεζες έχασαν μια πηγή εσόδων.Από την άλλη όμως με την διεύρυνση των συνόρων και την επέκταση της αγοράς οι τράπεζες θα επεκτείνουν τις εργασίες τους και θα αυξάνουν τα έσοδα τους από καινούργιες δραστηριότητες.Για παράδειγμα με την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ε και στην Ο.Ν.Ε αυξάνονται οι εξαγωγές-εισαγωγές επομένως οι τράπεζες αυτομάτως βρίσκουν νέα πηγή εσόδων, τα δικαιώματα από τις εισαγωγές-εξαγωγές.

**Όλες αυτές οι εξελίξεις θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Οικονομίας και κατ'έπекταση στην άνοδο του επιπέδου ευημερίας, ενισχύοντας και τον διασυνοριακό ανταγωνισμό στη ζώνη του ευρώ.**



Το νέο νόμισμα ενισχύει το γόητρο και την πολιτική δύναμη κάθε χώρας μέλους. Η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων έγινε με σταθερές ισοτιμίες μετατροπής, όπως καθορίστηκαν από το Συμβούλιο Ecofin. Οι ισοτιμίες αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά σε πίνακα:

### ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ

	φράγκα (Βέλγιο) <b>40,3399</b>		μάρκα (Γερμανία) <b>1,95583</b>
	δραχμές (Ελλάδα) <b>340,750</b>		πεςέτες (Ισπανία) <b>166,386</b>
	φράγκα (Γαλλία) <b>6,55957</b>		λίρες (Ιρλανδία) <b>0,787564</b>
	λιρέτες (Ιταλία) <b>1936,27</b>		φράγκα (Λουξεμβούργο) <b>40,3399</b>
	φιορίνια (Ολλανδία) <b>2,20371</b>		σελίνια (Αυστρία) <b>13,7603</b>
	εσκούδος (Πορτογαλία) <b>200,482</b>		μάρκα (Φινλανδία) <b>5,94573</b>

€1=

Η τιμή μετατροπής κάθε εθνικού νομίσματος της ζώνης του ευρώ σε ευρώ είναι αμετάκλητα καθορισμένη και είναι η μοναδική που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μετατροπή των εθνικών νομισμάτων είτε σε ευρώ είτε σε άλλα εθνικά νομίσματα.

Με την αντικατάσταση του εθνικού νομίσματος μπορεί τα διάφορα ποσά να εκφράζονται σε ευρώ αλλά η αγοραστική τους δύναμη παραμένει η ίδια. Με την μετάβαση στο ευρώ κανένας δεν έγινε πλουσιότερος ή φτωχότερος.

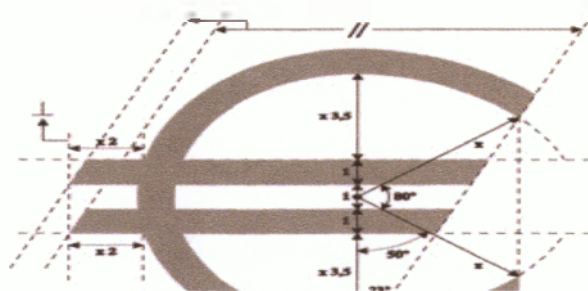
Τα χαρτονομίσματα των ευρώ κυκλοφορούν σε αξίες των 5,10,20,50,100,200 και 500 και είναι τα ίδια σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς καμία διαφορά. Το χαρτονόμισμα κάθε αξίας έχει διαφορετικό μέγεθος και διαφορετικό βασικό χρωματισμό από κάθε άλλη αξία. Οι τεχνικές προδιαγραφές όλων των χαρτονομισμάτων καλύπτουν τις ανάγκες όσων έχουν προβλήματα όρασης. Εικαστικά απεικονίζουν την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ευρώπης, χωρίς όμως να αναπαριστούν κανένα συγκεκριμένο μνημείο. Τα παράθυρα και οι πύλες που κοσμούν την εμπρόσθια όψη κάθε χαρτονομίσματος συμβολίζουν την

ευρύτητα του πνεύματος και την συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.Οι γέφυρες διαφόρων εποχών που απεικονίζονται στην άλλη πλευρά αποτελούν τα σύμβολα επικοινωνίας μεταξύ των λαών της Ευρώπης και της Ευρώπης με τον άλλο κόσμο.

Τα κέρματα του Ευρώ κυκλοφορούν σε οκτώ ονομαστικές αξίες : 1,2,5,10,20,50 λεπτά.Κάθε κέρμα έχει μια κοινή ευρωπαϊκή όψη με βασική απεικόνιση του χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μία εθνική όψη,όπου κάθε κράτος κοσμεί τα κέρματα με δικά του σύμβολα.

Καθήκον της Ε.Κ.Τ να διατηρήσει σταθερές τις τιμές στο σύνολο της ζώνης του ευρώ, δηλαδή να μας εξασφαλίσει ότι σε ένα χρόνο θα μπορούμε να αγοράζουμε την ίδια ποσότητα αγαθών και υπηρεσιών που αγοράζουμε σήμερα.Για να επιτύχει όμως αυτός ο στόχος ,πρέπει η Ε.Κ.Τ να συνεργάζεται με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ζώνης του ευρώ,εφαρμόζοντας μία ενιαία νομισματική πολιτική προσανατολισμένη προς την σταθερότητα.

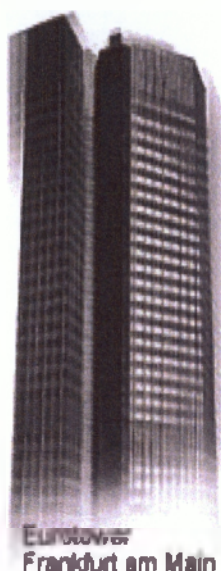
Συνεργασία δεν απαιτείται μόνο από μέρους των τραπεζών αλλά και από μέρους των κυβερνήσεων, οι οποίες με την άσκηση των υγιών πολιτικών σε θέματα φορολογικά και δημοσίων δαπανών θα συμβάλουν στην διατήρηση της σταθερότητας αυτής.Επίσης πρέπει να λαμβάνονται μέτρα που να διασφαλίζουν την πολιτική ανεξαρτησία των τραπεζών.



Είναι εμπνευσμένο από το ελληνικό γράμμα έψιλον και αποτελεί αναφορά στην κλασική εποχή και το λίκνο του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, καθώς και στο πρώτο γράμμα της λέξης "Ευρώπη". Οι δυο παράλληλες γραμμές συμβολίζουν τη σταθερότητα του ευρώ.

## **8.2. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**

### **8.2.1. Γενικά Περί Κεντρικής Τράπεζας**



Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ιδρύθηκε την 1<sup>η</sup> Ιουλίου 1998. Η Ε.Κ.Τ είναι αρμόδια για την διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στην ζώνη του ευρώ.

Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποτελεί τη νόμιμη βάση της Ε.Κ.Τ και του Ευρωπαϊκού συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.). Σύμφωνα με τη Συνθήκη αυτή το Ε.Σ.Κ.Τ. αποτελείται από την Ε.Κ.Τ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των 15 χωρών μελών της Ε.Ε.

Είναι μία από τις νεότερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, η οποία έχει κληρονομήσει την αξιοπιστία και την εμπειρογνομοσύνη όλων των εθνικών κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ.

Η έδρα της Ε.Κ.Τ βρίσκεται στη Φραγκφούρτη της Γερμανίας. Το προσωπικό στην έδρα της αριθμείται 1.100 υπαλλήλους ( Αύγουστος 2002) οι οποίοι προέρχονται και από τις 15 χώρες τη Ε.Ε οπότε υπάρχει μια επιτυχημένη συνεργασία με το προσωπικό των εθνικών κεντρικών τραπεζών για να προετοιμάσουν και να εφαρμόσουν τις αποφάσεις των οργάνων λήψης αποφάσεων της Ε.Κ.Τ.

### **8.2.2 Όργανα της Ε.Κ.Τ**

1. Διοικητικό Συμβούλιο
2. Εκτελεστική επιτροπή.
3. Γενικό Συμβούλιο

#### **8.2.2.1. Διοικητικό Συμβούλιο**

Το Δ.Σ είναι το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ . Απαρτίζεται από 18 μέλη, από τους οποίους οι 6 είναι μέλη της εκτελεστικής επιτροπής και οι υπόλοιποι 12



είναι οι διοικητές των εθνικών τραπεζών και ζώνης του ευρώ. Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ Sirkka hamalainen, προεδρεύει τόσο του Δ.Σ όσο και της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Το Δ.Σ είναι αρμόδιο για την χάραξη για της νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ. Δηλαδή είναι αρμόδιο για τον καθορισμό των επιτοκίων με τα οποία οι εμπορικές τράπεζες μπορούν να αποκτήσουν ρευστότητα (χρήμα) από την κεντρική τράπεζα της κάθε χώρας.



Μπροστά (από αριστερά προς δεξιά):

Tommaso Padoa-Schioppa Εκτελεστική Επιτροπή, Otmar Issing Εκτελεστική Επιτροπή, Λουκά Δ. Παπαδόπουλος Αντιπρόεδρος, Willem F. Duisenberg Πρόεδρος, Sirkka Hamalainen Εκτελεστική Επιτροπή, Eugenio Domingo Solans Εκτελεστική Επιτροπή.

Πίσω (από αριστερά προς δεξιά):

Vitor Constancio Τράπεζα Πορτογαλίας, Jean- Claude Trichet Τράπεζα της Γαλλίας, Ν.Χ Γκαργκάνος Τράπεζα της Ελλάδος, Guy Quaden Εθνική Τράπεζα του Βελγίου, Matti Vanhala Τράπεζα της Φινλανδίας, Klaus Liebscher Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας, Ernst Welteke Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Γερμανίας, Yves Mersch Κεντρική Τράπεζα του Λουξεμβούργου, John Hurley Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας, Jaime Caruana Τράπεζα της Ισπανίας, Antonio Fazio Τράπεζα της Ιταλίας, Noyt Wellink Τράπεζα της Ολλανδίας

#### **8.2.2.2. Εκτελεστική Επιτροπή**

Η εκτελεστική επιτροπή απαρτίζεται από 6 μέλη, τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη που διορίζονται με κοινή συμφωνία των αρχηγών των κρατών ή κυβερνήσεων των 12 χωρών της ζώνης του Ευρώ.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής την οποία χαράσσει το Δ.Σ. Επίσης παρέχει τη απαραίτητες οδηγίες στη εθνικές κεντρικές τράπεζες, προετοιμασίες της συνεδρίασης του Δ.Σ και διαχειρίζεται τη καθημερινές εργασίες της Ε.Κ.Τ



Μπροστά (από αριστερά προς δεξιά):

Λουκάς Δ. Παπαδήμος Αντιπρόεδρος, Willem F. Duisenberg Πρόεδρος, Sirkka Hamalainen

Πίσω (από αριστερά προς δεξιά):

Eugenio Domingo Solans, Otmar Issing, tommaso Padoa-Schioppa

### **8.2.3. Γενικό Συμβούλιο**

Το τρίτο όργανο της ΕΚΤ είναι το Γενικό Συμβούλιο του οποίου αρμοδιότητα είναι η λήψη αποφάσεων απαρτίζεται από 17 μέλη, το Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και τους διοικητές των 15 εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ε.Ε.

Επίσης συμβάλει στη συμβουλευτικές, συντονιστικές λειτουργίες της ΕΚΤ και στις προετοιμασίες για τη πιθανή διεύρυνση της ζώνης του Ευρώ.



Οι διοικητικές μονάδες της ΕΚΤ χωρίζονται:

- Γενικές Διευθύνσεις
- Διευθύνσεις
- Τμήματα

Την ευθύνη των οποίων έχουν αναλάβει χωριστά μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.



Πίσω (από αριστερά προς τα δεξιά):

N.X Γκαρκάνας Τράπεζα της Ελλάδος, Guy Quandre Εθνική Τράπεζα του Βελγίου, Matti Vanhala Τράπεζα της Φινλανδίας, Klaus Liebscher Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας, Ernest Welteke Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Γερμανίας, Yves Mersch Κεντρική τράπεζα του Λουξεμβούργου, Edward a.j.George Τράπεζα της Αγγλίας, John Hurley Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας, Jaime Caruana Τράπεζα της Ισπανίας, Nout Wellink Τράπεζα της Ολλανδίας, Antonio Fazio Τράπεζα της Ιταλίας.

Μπροστά (από αριστερά προς δεξιά):

Vitor Constancio Τράπεζα της Πορτογαλίας, Jean-Claude Trichet Τράπεζα της Γαλλίας, Λουκάς Δ. Παπαδήμος Αντιπρόεδρος, Willem F. Duisenberg Πρόεδρος, Bodil Nyboe Andersen Εθνική Τράπεζα της Δανίας, Urban Backstrom Τράπεζα της Σουηδίας.

## 9. ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Η Ε.Κ.Τ μαζί με τις 12 εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ συγκροτούν το Ευρωσύστημα. Τον όρο αυτό τον έδωσε το Δ.Σ για να περιγράψει το σχήμα μέσω του οποίου το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ) εκτελεί τα καθήκοντα του εντός της ζώνης του ευρώ.

### *9.1. Εθνικές Τράπεζες Κρατών Μελών και Ε.Κ.Τ*

Αυτή την στιγμή υπάρχουν κράτη μέλη της Ε.Ε που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Όσο εξακολουθούν να μην το υιοθετούν είναι απαραίτητη η διάκριση μεταξύ του Ευρωσυστήματος και του Ε.Σ.Κ.Τ. Τα κράτη αυτά είναι Δανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το δικό τους εθνικό νόμισμα και ασκούν την δική τους νομισματική πολιτική. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των τριών κρατών μελών που δεν έχουν ακόμα υιοθετήσει το ευρώ, δεν συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την ενιαία πολιτική για τη ζώνη του ευρώ.

Εάν μια από αυτές τις χώρες επιθυμεί στο μέλλον να υιοθετήσει το ευρώ, μπορεί να το πράξει, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληροί τα κριτήρια σύγκλισης. Η ΕΚΤ καλείται να γνωμοδοτήσει σχετικά με το επίπεδο σύγκλισης, προτού επιτραπεί σε μια χώρα να προχωρήσει στη ζώνη του ευρώ.

Το Ευρωσύστημα εξαρτάται από την ομαλή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, μέσω του οποίου μπορούν να πραγματοποιηθούν πράξεις νομισματικής πολιτικής. Στις 12 χώρες που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ, 8.000 πιστωτικά ιδρύματα (εμπορικές τράπεζες, ταμειωτήρια και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα) μπορούν να λειτουργήσουν ως διάλογοι για τις συναλλαγές νομισματικής πολιτικής που αποσκοπούν είτε στην αύξηση είτε στη μείωση της προσφοράς ρευστότητας στη ζώνη του ευρώ.

Το Ευρωσύστημα να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μολονότι η εποπτεία του τραπεζικού συστήματος εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των

εθνικών αρχών. Η αποτελεσματικότητα και η σταθερότητα του τραπεζικού κλάδου αποτελούν παράγοντες ζωτικής σημασίας για το Ευρωσύστημα.

## **9.2. Καθήκοντα Ευρωσυστήματος**

Τα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος θα μπορούσαν να διαχωριστούν σε δύο κατηγορίες σε βασικά καθήκοντα και πρόσθετα καθήκοντα, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

### **9.2.1. Τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος είναι:**

- Η χάραξη και η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ.
- Η διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, καθώς και η κατοχή και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών της ζώνης του ευρώ.
- Η έκδοση τραπεζογραμματίων στη ζώνη του ευρώ, και
- Η προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών.

### **9.2.2. Πρόσθετα καθήκοντα είναι:**

- Η συλλογή των αναγκαίων στατιστικών πληροφοριών είτε από τις εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς παράγοντες, για παράδειγμα, από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα και
- Η προώθηση της ομαλής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του ΕΣΚΤ και των εποπτικών αρχών.

### **9.3. Η θέση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στο Ευρωσύστημα**

Η Ε.Κ.Τ όπως και κάθε Κεντρική Τράπεζα λειτουργεί ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες τράπεζες. Η ανεξαρτησία της αποτελεί παράγοντα ζωτικής σημασίας για την επιτυχή λειτουργία της. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής κοινότητας, το Ευρωσύστημα απολαμβάνει πλήρους ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Δηλαδή ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων τους μπορεί να ζητεί ή να δέχεται υποδείξεις από οποιοδήποτε άλλο οργανισμό. Παράλληλα τα κοινοτικά όργανα και οργανισμοί καθώς και των κρατών μελών, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων αποφάσεων της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Το Ευρωσύστημα διαθέτει όλα τα μέσα και τις αρμοδιότητες που απαιτούνται για την άσκηση μιας αποτελεσματικής νομισματικής πολιτικής. Επίσης το Ευρωσύστημα δεν χορηγεί δάνεια σε κοινοτικά όργανα ή δημόσιους φορείς, γεγονός που το προφυλάσσει περαιτέρω από πολιτικές παρεμβάσεις.

Ταυτόχρονα η ΕΚΤ διαθέτει το δικό της προϋπολογισμό ανεξάρτητο από αυτό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Με τον τρόπο αυτό η διοίκηση της ΕΚΤ διατηρεί την αυτονομία της απέναντι στα οικονομικά συμφέροντα της κοινότητας.

Το κεφάλαιο της ΕΚΤ δεν προέρχεται από την Ευρωπαϊκή κοινότητα, αλλά έχει εγγραφεί και καταβληθεί από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Το μερίδιο συμμετοχής κάθε κράτους μέλους στο ΑΕΠ και στο πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθορίζει το ποσό της εγγραφής κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας.

Η θητεία των μελών των οργάνων λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ είναι μακρόχρονη, ενώ η απαλλαγή από τα καθήκοντα τους είναι δυνατή μόνο λόγω σοβαρού παραπτώματος ή ανικανότητας εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Σε διεθνές επίπεδο, ισχύουν ρυθμίσεις για την εκπροσώπηση της ΕΚΤ τόσο στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ένα από τους κυριότερους παράγοντες του Διεθνούς Ευρωπαϊκού Συστήματος, όσο και στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Η συμμετοχή της ΕΚΤ στις συνεδριάσεις των Διεθνών αυτών

οργανισμών. Έχει ως μοναδικό σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών, γεγονός που διασφαλίζει πλήρως την ανεξαρτησία της.

Η ΕΚΤ όπως και κάθε ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα για να διατηρήσει την αξιοπιστία της πρέπει να αιτιολογεί με ειλικρίνεια και σαφήνεια τις ενέργειες της. Πρέπει επίσης να λογοδοτεί σε δημοκρατικά θεσμικά όργανα. Η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας επιβάλλει στην ΕΚΤ σαφείς υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων χωρίς να καταστρατηγεί την ανεξαρτησίας της.

Η Κεντρική Τράπεζα του Ευρωσυστήματος δημοσιεύει κάθε εβδομάδα ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του Ευρωσυστήματος, στην οποία παρουσιάζονται συνοπτικά οι νομισματικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές του Ευρωσυστήματος στην διάρκεια της εβδομάδας που προηγήθηκε. Επίσης η ΕΚΤ πρέπει να δημοσιεύει εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ τουλάχιστο μία φορά κάθε τρίμηνο. Ταυτόχρονα πρέπει να συντάσσει ετήσια έκθεση για ήδη αναφερθείσες δραστηριότητες της και τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και τρέχοντος έτους. Την ετήσια αυτή έκθεση, πρέπει να την παρουσιάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο της Ε.Ε, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να πραγματοποιήσει γενική συζήτηση σχετικά με την ετήσια έκθεση της ΕΚΤ. Ο πρόεδρος της ΕΚΤ και τα υπόλοιπα μέλη της Εκτελεστικής επιτροπής μπορούν με δική τους πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να παρουσιάσουν τις απόψεις τους στις αρμόδιες επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο πρόεδρος ακόμη αιτιολογεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου σε συνέντευξη τύπου, η οποία πραγματοποιείται αμέσως μετά την πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού συμβουλίου κάθε μήνα. Για παροχή περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τις απόψεις του Δ.Σ για την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές της εξελίξεις των τιμών δημοσιεύεται το Μηνιαίο Δελτίο της Ε.Κ.Τ, το οποίο διατίθεται μεταφρασμένο και στις 11 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.





#### **9.4. Νομισματική Πολιτική**

Η Ε.Κ.Τ μέσω της νομισματικής πολιτικής προσπαθεί να επιτύχει τον πρωταρχικό στόχο της, την διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιλέξει μια στρατηγική νομισματικής πολιτικής, η οποία θα διασφαλίζει στο μέγιστο βαθμό τις στρατηγικές που ακολουθούσαν οι εθνικές τράπεζες πριν την νομισματική Ένωση.

##### **9.4.1. Η στρατηγική της Ε.Κ.Τ**

*Η στρατηγική που ακολουθεί η Ε.Κ.Τ βασίζεται σε δύο πυλώνες.*

##### **Ο πρώτος πυλώνας**

**Πρωταγωνιστικός ρόλος του χρήματος.** Ο ρόλος του χρήματος επισημαίνεται από την ανακοίνωση μιας τιμής αναφοράς για την αύξηση της προσφοράς χρήματος με την ευρεία έννοια, καθώς ο πληθωρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως αποτέλεσμα της ύπαρξης άφθονου χρήματος το οποίο διατίθεται για μια περιορισμένη ποσότητα αγαθών και υπηρεσιών. Το νομισματικό μέγεθος Μ3 υπολογίζεται με την άθροιση των μετρητών σε κυκλοφορία, των βραχυπρόθεσμων καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα (και σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα), καθώς και των βραχυπρόθεσμων έντοκων τίτλων που εκδίδονται από τα ιδρύματα. Η τιμή αναφοράς για τον ετήσιο ρυθμό αύξησης του νομισματικού μεγέθους Μ3 (από το 1999 :4,5 % ) έχει ως στόχο να βοηθήσει το Διοικητικό Συμβούλιο να αναλύει και να παρουσιάζει τις πληροφορίες νομισματικών μεγεθών με τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελούν μια αξιόπιστη καθοδήγηση για την νομισματική πολιτική.

##### **Ο δεύτερος πυλώνας**

**Αξιολόγηση σε ευρεία βάση των προοπτικών** της μελλοντικής εξέλιξης των τιμών και των κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται με την χρήση ενός μεγάλου φάσματος οικονομικών δεικτών οι οποίοι παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την μελλοντική εξέλιξη των



τιμών. Τέτοιων δεικτών είναι οι μισθοί, η συναλλαγματική ισοτιμία, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια, διάφορα μεγέθη οικονομικής δραστηριότητας, οι δείκτες δημοσιονομικής πολιτικής οι δείκτες τιμών και κόστους καθώς και έρευνες που αφορούν τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.

Γενικά ο συνδυασμός των δύο πυλώνων της στρατηγικής της Ε.Κ.Τ εξασφαλίζει ότι οι νομισματικές, χρηματοοικονομικές και οικονομικές εξελίξεις είναι αντικείμενο της παρακολούθησης και της ανάλυσης. Έτσι η Ε.Κ.Τ διαμορφώνει τα επιτόκια της στο επίπεδο που εξυπηρετείται καλύτερα η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η αγοραστική δύναμη του ευρώ, η νομισματική πολιτική της Ε.Κ.Τ και ταυτόχρονα στηρίζεται η εξωτερική αξία του ενιαίου νομίσματος.

Τα μέσα της νομισματικής πολιτικής που χρησιμοποιούνται έχουν σαν στόχο να επηρεάσουν τα επιτόκια της αγοράς και την διαχείριση της ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα. Η νομισματική πολιτική διαμορφώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Κ.Τ.



#### 9.4.2. Μέσα νομισματικής Πολιτικής

- Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης χρησιμοποιούνται για να φέρουν επαρκή ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα. Τέτοιες πράξεις διενεργούνται μία φορά την εβδομάδα και έχουν διάρκεια δύο εβδομάδων.
- Οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης. Οι πράξεις αυτές είναι επίσης συναλλαγές που έχουν σκοπό την παροχή ρευστότητας. Διενεργούνται σε μηνιαία βάση και έχουν διάρκεια τριών μηνών.
- Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυπρόθεσμων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Αυτού του είδους οι πράξεις διενεργούνται σε ειδικές περιπτώσεις και έχουν στόχο τους τη διαχείριση της ρευστότητας της αγορά και τη διαμόρφωση των επιτοκίων.
- Η υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών που επιβάλλει η Ε.Κ.Τ στα πιστωτικά ιδρύματα, που αποσκοπεί στην σταθεροποίηση της ζήτησης χρήματος. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα είναι υποχρεωμένο να διατηρεί ένα ορισμένο ποσοστό καταθέσεων στο Ευρωσύστημα.



## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Οικονομική Νομισματική Ένωση άλλαξε το πλάνο του τραπεζικού συστήματος της χώρας. Η Κ.Τ.Ε εξακολουθεί να αποτελεί την κεντρική τράπεζα της Ελλάδος χωρίς να έχει πλέον το εκδοτικό προνόμιο. Το εκδοτικό προνόμιο, είναι αποκλειστικό προνόμιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι η τράπεζα των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών του Ευρωσυστήματος.

Η τραπεζική αγορά σήμερα διευρύνεται συνεχώς με την εμφάνιση νέων τραπεζών και νέων πρωτοποριακών προϊόντων και υπηρεσιών. Στην ελληνική χρηματοπιστωτική αγορά τα τελευταία χρόνια εισέβαλλαν πολλές ξένες τράπεζες για να επενδύσουν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να οξυνθεί ο ήδη υπάρχον ανταγωνισμός και να γίνουν ακόμη πιο δύσκολες οι συνθήκες για τις τράπεζες.

Με τα δεδομένα της εποχής μας δύσκολα αντέχει μία τράπεζα σε ένα τόσο ανταγωνιστικό κλίμα. Για να τα καταφέρει μία τράπεζα να επιβιώσει ή να συνεχίσει με επιτυχία την πορεία της πρέπει να παρακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη, να αξιοποιεί σωστά τις νέες μεθόδους, να αναβαθμίζει τα συστήματα ανθρώπινου δυναμικού (εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια), και να παρακολουθεί συνεχώς τις ανάγκες της αγοράς που έχουν την τάση να αυξάνονται και να μεταβάλλονται συνεχώς.

Οι τράπεζες λοιπόν που δραστηριοποιούνται μέσα σε ένα ευρωπαϊκό, συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον καλούνται να πάρουν τα μέτρα τους και να αναπροσαρμόσουν τις πολιτικές τους, ώστε να βελτιώσουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητά τους αποκτώντας έτσι το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Οι προοπτικές ανάπτυξης του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι ευνοϊκές. Ήδη αρκετοί κλάδοι του, όπως το retail banking, διαχείρισης περιουσίας – κεφαλαίων και τραπεζοασφαλειών βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης, έχοντας περιθώρια βελτίωσης και επέκτασης σαν κι' αυτά των μεγάλων ανεπτυγμένων χωρών.



## **ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ**

**ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ** : Διαδικασία κατά την οποία μειώνεται διαρκώς το γενικό επίπεδο των τιμών για μακρά χρονική περίοδο. Σε περίπτωση που προβλέπεται περαιτέρω πτώση των τιμών, υποψήφιοι καταναλωτές μπορεί να καθυστερήσουν την απόκτηση αγαθών και να αναμένουν χαμηλότερες μελλοντικές τιμές. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω πτώση των τιμών και τελικά σε ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας. Η πτώση των τιμών σε ορισμένους τομείς, της οικονομίας λόγω της τεχνολογικής προόδου ή της αύξησης του ανταγωνισμού, δεν θα πρέπει να θεωρείται ένδειξη αποπληθωρισμού.

**ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**: Ένα από τα τρία όργανα λήψεως με αποφάσεων της Ε.Κ.Τ. Απαρτίζεται από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Ε.Κ.Τ και τους διοικητές των 15 εθνικών κεντρικών τραπεζών της Ε.Ε.

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ( Δ.Ν.Τ )** : Διεθνής οργανισμός με έδρα την Ουάσιγκτον και 184 μέλη (2002). Ιδρύθηκε το 1946 για να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε νομισματικά θέματα και τη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, να ενισχύσει τη οικονομική ανάπτυξη, να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να βοηθήσει τις χώρες μέλη του να διορθώσουν τυχόν ανισορροπίες στο ισοζύγιο πληρωμών.

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**: Το ανώτατο όργανο λήψεως αποφάσεων της Ε.Κ.Τ . Απαρτίζεται από όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ε.Κ.Τ και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ε.Ε που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

**ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ** : Ένα από τα τρία όργανα λήψεως αποφάσεων της Ε.Κ.Τ. Απαρτίζεται από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της Ε.Κ.Τ. και τέσσερα άλλα μέλη.



**ΕΥΡΩ:** Η ονομασία του ευρωπαϊκού νομίσματος που υιοθετήθηκε από το ευρωπαϊκό συμβούλιο στη σύνοδο της Μαδρίτης στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995. Χρησιμοποιείται αντί του όρου ECU.

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ) :**

Το θεσμικό όργανο της ευρωπαϊκής κοινότητας που μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης για την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινότητας, διαμορφώνει τις κοινοτικές πολιτιστικές, προτείνει κοινοτικά νομοθετικά μέτρα και έχει δικαιοδοσίες σε συγκεκριμένους τομείς. Στο τομέα της οικονομικής πολιτικής, η Επιτροπή προτείνει γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την οικονομική πολιτική στην Κοινότητα και υποβάλλει εκθέσεις στο Συμβούλιο της Ε.Ε σχετικά με τις οικονομικές εξελίξεις και την οικονομική πολιτική των κρατών μελών. Παρακολουθεί τα δημόσια οικονομικά στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας και υποβάλλει εκθέσεις προς το Συμβούλιο της Ε.Ε. Αποτελείται από 20 μέλη δηλ. δύο εκπροσώπους από τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, τη Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο και ένα εκπρόσωπο από καθένα κράτη μέλη.

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (Ε.Κ.Τ) :** Ιδρύθηκε την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 1998 και εδρεύει στη Φραγκφούρτη. Η Ε.Κ.Τ έχει τη δική της νομική προσωπικότητα. Εξασφαλίζει ότι τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο Ευρωσύστημα και στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών ( Ε.Σ.Κ.Τ) εκτελούνται είτε από την ίδια την Ε.Κ.Τ είτε από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες.

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ :** αποτελείται από 626 εκπροσώπους των πολιτών των κρατών μελών της Ε.Ε. Είναι τμήμα της νομοθετικής λειτουργίας, οι δικαιοδοσίες του όμως διαφοροποιούνται ανάλογα με τις διαδικασίες με τις οποίες θεσπίζεται το δίκαιο της Ε.Ε. Στο πλαίσιο της ΟΝΕ, το Κοινοβούλιο έχει κυρίως συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Ωστόσο, η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θεσπίζει ορισμένες διαδικασίες για τη δημοκρατική λογοδοσία της ΕΚΤ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης, γενική συζήτηση σχετικά με τη νομισματική πολιτική, ακροάσεις ενώπιον των αρμόδιων κοινοβουλευτικών Επιτροπών).

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΕΝΙ)** : Το ΕΝΙ ήταν προσωρινό ίδρυμα που δημιουργήθηκε κατά την έναρξη του Δευτέρου Σταδίου της ΟΝΕ (1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1994). Τα κυριότερα καθήκοντα του ΕΝΙ ήταν να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και το συντονισμό των νομισματικών πολιτικών και να αναλαμβάνει τις αναγκαίες προετοιμασίες για το Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ. Το ΕΝΙ έπαψε να υφίσταται την 1<sup>η</sup> Ιουνίου 1998.

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ** : παρέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση την απαραίτητη ώθηση για την ανάπτυξη της και καθορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις της. Απαρτίζεται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών και τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

**ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΣΚΤ)** : αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και των 15 κρατών μελών της Ε.Ε

**ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ**: αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ που υιοθέτησαν το ευρώ στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ.

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ** : ίδρυμα στο οποίο έχει ανατεθεί (με νομική πράξη ) η ευθύνη για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής σε μία συγκεκριμένη περιοχή.

**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ** : δέσμη οικονομικών προϋποθέσεων, τις οποίες πρέπει να πληρούν τα κράτη μέλη της ΕΕ, προκειμένου να συμμετάσχουν στη ζώνη του ευρώ. Αυτά τα κριτήρια που συχνά αναφέρονται ως κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχ αφορούν την επίτευξη χαμηλού πληθωρισμού, υγιών δημόσιων οικονομικών, σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς και χαμηλών και σταθερών επιτοκίων. Περιγράφονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στα πρωτόκολλα που έχουν προσαρτηθεί σε αυτή.

**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ** : βλ. κριτήρια σύγκλισης.

**M3** : το ευρύ νομισματικό μέγεθος M3 περιλαμβάνει, σύμφωνα με τον ορισμό που έχει δώσει η ΕΚΤ, το νόμισμα σε κυκλοφορία συν τις εξής απαιτήσεις κατοίκων της Ζώνης του ευρώ, οι οποίες αντιστοιχούν σε υποχρεώσεις των ιδρυμάτων που εκδίδουν χρήμα



καταθέσεις μίας μέρας, καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια έως δύο ετών, καταθέσεις υπό προειδοποίηση έως τριών μηνών, συμφωνίες επαναγοράς, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων της χρηματαγοράς και τίτλους της χρηματαγοράς και χρεόγραφα διάρκειας έως δύο ετών. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ανακοινώσει τιμή αναφοράς για την αύξηση του M3.

**ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ** : ενέργειες που αναλαμβάνει μια κεντρική τράπεζα, χρησιμοποιώντας όποια μέσα διαθέτει, προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της.(π.χ διατήρηση της σταθερότητας των τιμών).

**ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ** : (π.χ M1, M2, M3 ): το νόμισμα σε κυκλοφορία συν τα ανεξόφλητα υπόλοιπα ορισμένων υποχρεώσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν υψηλό βαθμό ρευστότητας με ευρεία έννοια.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΟΔΕ)** : συμβουλευτικό κοινοτικό όργανο που ιδρύθηκε κατά την έναρξη του Τρίτου Σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Τα κράτη μέλη της Ε.Ε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκής Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διορίζουν από τα δύο το πολύ μέλη της ΟΔΕ.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΟΝΕ)** : η Συνθήκη για τη ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας περιγράφει τη διαδικασία για την επίτευξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης σε τρία στάδια. Το πρώτο στάδιο της ΟΝΕ άρχισε τον Ιούλιο του 1990 και έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Χαρακτηρίστηκε κυρίως από την κατάργηση όλων των εσωτερικών φραγμών στην ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δεύτερο στάδιο της ΟΝΕ άρχισε την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1994. Προέβλεψε, μεταξύ άλλων, την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ), την απαγόρευση χρηματοδότησης του δημόσιου τομέα από τις κεντρικές τράπεζες και την αποφυγή υπερβολικών δημοσίων ελλειμμάτων. Το τρίτο στάδιο άρχισε την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1999 με την εκχώρηση της αρμοδιότητας για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στο Ευρώσύστημα, τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών της ΕΕ και την εισαγωγή του ευρώ.

**ΟΜΑΔΑ ΕΥΡΩ** : άτυπη συνάντηση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών των κρατών μελών της ΕΕ που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ. Κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας του Ευρώ οι Υπουργοί συζητούν ζητήματα σχετικά με τις κοινές τους αρμοδιότητες όσον αφορά το ενιαίο νόμισμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) καλούνται να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις. Η Ομάδα Ευρώ συνεδριάζει συνήθως αμέσως πριν από την κανονική συνεδρίαση του ECOFIN.

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΟΟΣΑ)** : ο ΟΟΣΑ (με έδρα το Παρίσι) ιδρύθηκε το 1961 για να διαδεχθεί τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΕΟΣ). Περιλαμβάνει 29 χώρες μέλη (2001) και είναι ένας οργανισμός που, κατά κύριο λόγο, παρέχει στις κυβερνήσεις ένα βήμα συζήτησης, χάραξης και τελειοποίησης της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

**ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ** : «επιχείρηση η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στο να δέχεται καταθέσεις από το κοινό ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια και να χορηγεί πιστώσεις για λογαριασμό της.» (Άρθρο 1 της Πρώτης Τραπεζικής Συντονιστικής Οδηγίας (77/780/ΕΟΚ)). Οι τράπεζες και τα ταμειυτήρια αποτελούν τους πιο διαδεδομένους τύπους πιστωτικών ιδρυμάτων.

**ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ** : σταδιακή μείωση, η οποία γίνεται αντιληπτή από τη διαρκή αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών. (βλ. Αποπληθωρισμός και Σταθερότητα των Τιμών).

**ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΞΟΜΑΛΥΝΣΗΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΩΝ ΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ** : πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργούνται εκτάκτως από το Ευρωσύστημα με σκοπό κυρίως την αντιμετώπιση απροσδόκητων διακυμάνσεων της ρευστότητας στην αγορά.

**ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ** : αγορά ή πώληση συναλλάγματος. Στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, αυτό σημαίνει αγορά ή πώληση άλλων νομισμάτων έναντι του ευρώ.

**ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ** : η ευκολία και η ταχύτητα με την οποία ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μπορεί να μετατραπεί σε μετρητά ή να χρησιμοποιηθεί για την

εξόφληση μιας υποχρέωσης. Τα μετρητά αποτελούν επομένως περιουσιακό στοιχείο με ιδιαίτερα υψηλό βαθμό ρευστότητας. Οι τραπεζικές καταθέσεις έχουν χαμηλότερο βαθμό ρευστότητας, όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια τους. Ο όρος «ρευστότητα» χρησιμοποιείται συχνά ως συνώνυμο του χρήματος.

**ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ :** η σταθερότητα των τιμών έχει οριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ως η ετήσια αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή με ρυθμό χαμηλότερο του 2%. Φαινόμενα παρατεινόμενου πληθωρισμού ή αποπληθωρισμού δεν είναι συμβατά με τον συγκεκριμένο ορισμό της σταθερότητας των τιμών.

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΕ :** όργανο αποτελούμενο από εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνήθως τους Υπουργούς που είναι αρμόδιοι για τα υπό συζήτηση θέματα (γι' αυτό συχνά αναφέρεται ως Συμβούλιο Υπουργών). Όταν συνέρχεται σε επίπεδο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, το Συμβούλιο της ΕΕ συχνά αναφέρεται ως ECOFIN.

**ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ :** Η συνθήκη υπογράφηκε στην Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 και τέθηκε σε ισχύ την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1958. Ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και συχνά αναφέρεται ως Συνθήκη της Ρώμης. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση υπογράφηκε στο Μάαστριχ (γι' αυτό και συχνά αναφέρεται ως Συνθήκη του Μάαστριχ) στις 7 Φεβρουαρίου 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1<sup>η</sup> Νοεμβρίου 1993. Τροποποίησε την Συνθήκη της Ρώμης, η οποία αναφέρεται επίσημα ως η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία υπογράφηκε στις 2 Οκτωβρίου 1997 και τέθηκε σε ισχύ την 1<sup>η</sup> Μαΐου 1999.

**TARGET (ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΧΗ ΧΡΟΝΟ) :** σύστημα πληρωμών που αποτελείται από 15 εθνικά συστήματα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο (ΣΔΣΧ) και το μηχανισμό πληρωμών της Ε.Κ.Τ. Τα συστήματα ΣΔΣΧ επεξεργάζονται και διακανονίζουν εντολές πληρωμής μία προς μία σε συνεχή χρόνο. Στο TARGET τα εθνικά συστήματα ΣΔΣΧ συνδυάζονται

μεταξύ τους, έτσι ώστε να πραγματοποιούνται διασυνοριακές μεταφορές κεφαλαίων αυθημερόν σε όλη την Ε.Ε

**ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ** : τα πιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να τηρούν αποθεματικά στη Κεντρική Τράπεζα. Η υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών για κάθε ίδρυμα υπολογίζεται ως ποσοστό των χρημάτων που έχουν κατατεθεί από τους 9 μη τραπεζικούς) πελάτες του συγκεκριμένου ιδρύματος.

**ΧΡΗΜΑ** : περιουσιακό στοιχείο, κοινός αποδεκτό ως μέσο συναλλαγών. Μπορεί να έχει τη μορφή κερμάτων ή τραπεζογραμματίων ή μονάδων αποθηκευμένων σε προπληρωμένη ηλεκτρονική κάρτα. Ακόμη και οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα εξυπηρετούν τους σκοπούς του χρήματος. Στην οικονομική θεωρία, το χρήμα επιτελεί τρεις διαφορετικές λειτουργίες ως : λογιστική μονάδα, μέσο πληρωμής και ως μέσο αποθηκευτικής αξίας.

**ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑ** : η αγορά στην οποία γίνεται άντληση, επένδυση και διαπραγμάτευση βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων και για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται χρηματοδοτικά μέσα που γενικά έχουν αρχική διάρκεια ενός έτους.



## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ





## ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Το Κλαδικό Λογιστικό σχέδιο Τραπεζών εφαρμόζεται σε τράπεζες που έχουν την μορφή Α.Ε.(με εξαίρεση την Κ.Τ.Ε)

## ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΛΣΤ

<b>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ = ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΕΣ + ΠΛΩΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ</b>
--

- 20.....Χορηγήσεις
- 21.....Χορηγήσεις σε συνδυασμό με συμμετοχή ενδιαφέροντος
- 22.....
- 23.....
- 24.....Χορηγήσεις σε καθυστέρηση
- 25.....Χορηγήσεις σε καθυστέρηση συνδυασμένες και συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις
- 26.....
- 27..... Επισφαλής χορηγήσεις
- 28..... Επισφαλής χορηγήσεις συνδυασμένες και συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις
- 29.....Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς
- 30.....Απαιτήσεις από τραπεζικές εργασίες εκτός χορηγήσεων
- 31.....Έντοκα γραμμάτια Δημοσίου
- 32.....
- 33.....
- 34.....Χρεόγραφα
- 35.....Λογαριασμοί διαχειρίσεων προκαταβολών
- 36.....Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού
- 37.....Ειδικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα
- 38.....Χρηματικά Διαθέσιμα
- 39.....Λοιποί Χρεωστικοί Λογαριασμοί
- 40.....
- .....
- 50.....Καταθέσεις όψεως

- 51.....Καταθέσεις ταμειυτηρίου
- 52.....Καταθέσεις προθεσμίας και τραπεζικά ομόλογα
- 53.....Άλλες κατηγορίες καταθέσεων
- 54.....Υποχρεώσεις από φόρους τέλη
- 55.....Ασφαλιστικοί οργανισμοί
- 56.....Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού
- 57.....Επιταγές και εντολές πληρωτέες
- 58.....Λογαριασμοί περιοδικής κατανομής
- 59.....Λοιπές υποχρεώσεις
- 60.....
- .....
- 70.....Έσοδα από τόκους
- 71.....Άλλα έσοδα από τόκους
- 72.....Έσοδα συμμετοχών
- 73.....Έσοδα χρεογράφων
- 74.....Έσοδα από προμήθειες.
- 75.....Έσοδα παρεπόμενων απασχολιών
- 76.....Έσοδα πωλήσεων γηπέδων και κτιρίων Β.Ι.Π.Ε
- 77.....
- 78.....
- 79.....Διαφορές (πιστωτικές) από πράξεις σε συνάλλαγμα.

## ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

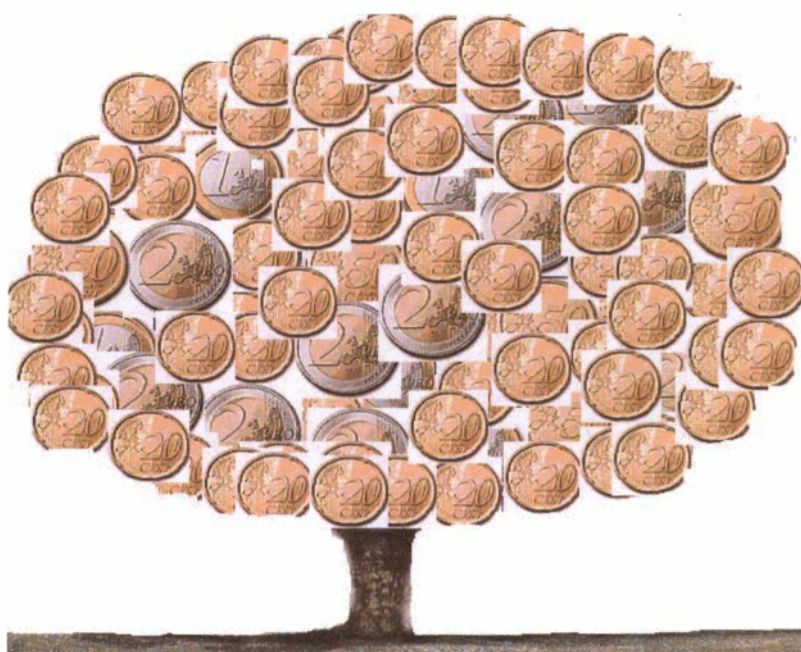
**1 Ιανουαρίου 1999** : Το Ευρώ γίνεται το επίσημο νόμισμα των 11 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, σε λογιστική όμως μορφή.

**1 Ιανουαρίου 2001** : Η Ελλάδα, ως 12<sup>ο</sup> κράτος μέλος υιοθετεί το Ευρώ ως επίσημο νόμισμα της χώρας, σε λογιστική μορφή.

**01.01.1999 - 01.01.2002** : Μεταβατική περίοδος για τη συστηματική μετάβαση της οικονομίας και των αγορών στο Ευρώ. Για την Ελλάδα η μεταβατική περίοδος διάρκεσε ένα χρόνο, το 2001, ώστε να προσαρμοστούν οι πολίτες και τα συστήματα στις απαιτήσεις του νέου νομίσματος.

**1 Ιανουαρίου 2002** : Άρχισε η παράλληλη κυκλοφορία χαρτονομισμάτων και κερμάτων του Ευρώ και στα 12 κράτη μέλη και η απόσυρση της Δραχμής και των λοιπών εθνικών νομισμάτων

**28 Φεβρουάριος 2002** : Παύει οριστικά η χρήση των εθνικών τραπεζογραμματίων και κερμάτων. Λήγει η περίοδος της διπλής κυκλοφορίας.



## **Πρόσφατα Δελτία τύπου Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**

1. Τροποποίηση των διατάξεων της ΠΔ/ΓΕ 1955/2.7.91 ισχύουν, σχετικά με την καταναλωτική πίστη και τα που χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα για την κάλυψη προσωπικών αναγκών.
2. Εξελίξεις στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου Απρίλιος 2003
3. Εξελίξεις στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δήμου Μάιος 2003
4. Παρουσίαση του βιβλίου Οικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της Ελλάδος.
5. Τερματισμός του έργου του Επιτρόπου στη Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας.
6. Δήλωση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Νικολάου Χ. Γκαργκάνα.
7. Επίσκεψη του προέδρου της Εθνικής Τράπεζας της Πολωνίας στην τράπεζα της Ελλάδος.
8. Ισοζύγιο Πληρωμών ΜΑΡΤΙΟΣ 2003-07-31
9. Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσεως 2002
10. Αξιολόγηση της δραστηριότητας των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς (Primary Dealers) στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου - α' τριμήνου 2003
11. 70<sup>η</sup> Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων Τράπεζας της Ελλάδος
12. Ισοζύγιο Πληρωμών: Φεβρουάριος 2003
13. Εξελίξεις στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου Μάρτιος 2003
14. Ισοζύγιο Πληρωμών: Ιανουάριος 2003

## ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Οι εξελίξεις παρουσιάζονται με χρονολογική σειρά, αυτολεξεί όπως ακριβώς μας δόθηκαν).

**Στις 19 Απριλίου 2002** υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Πράσινη Βίβλος σχετικά με τις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών αστικού και εμπορικού δικαίου. Για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων και του κόστους της απονομής της δικαιοσύνης, ιδιαίτερα σε διασυνοριακό επίπεδο, η Επιτροπή προκρίνει ως λύση τη συνεργασία των διαφωνούντων μερών μέσα από διαδικασίες εξοδικαστικής επίλυσης. Με την εκπόνηση του εν λόγω βιβλίου ξεκίνησε δημόσια διάσκεψη με βάση τα συμπεράσματα της οποίας η Επιτροπή προτίθεται να καταλήξει στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων.

**Την 1<sup>η</sup> Ιουλίου 2002** τέθηκε σε ισχύ η διάταξη του Κανονισμού 2560/2001/ΕΚ, αναφορικά με τη μη τιμολογιακή διάκριση μιας αντίστοιχου τύπου εγχώριας και μίας διασυνοριακής ηλεκτρονικής πληρωμής σε ευρώ με χρήση καρτών, χρεωστικών και πιστωτικών μέχρι του ποσού των 12.500 ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι οι πελάτες επιβαρύνονται με τα ίδια έξοδα που θα κατέβαλλαν στη χώρα διαμονής τους για πραγματοποίηση συναλλαγών είτε μέσω ATM είτε για αγορές με κάρτες. Σημειώνεται ότι την 1.7.2003 θα τεθεί σε ισχύ η αντίστοιχη διάταξη του εν λόγω Κανονισμού για εναρμόνιση των εξόδων στη μεταφορά ποσών (εμβάσματα) μέχρι 12.500 ευρώ. Από 1.1.2006, το ποσό των 12.500 ευρώ αυξάνεται στις ως άνω περιπτώσεις σε 50.000 ευρώ. Ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπεί στην υλοποίηση του «ενιαίου χώρου πληρωμών», όπου πολίτες και επιχειρηματίες θα μπορούν να επωφελούνται του ενιαίου νομίσματος σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι μόνο στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους.

**Στις 26 Ιουλίου** το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε την οδηγία για την απόσταση εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές (Οδηγία 2000/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 23<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου του 2002, ΕΕΕΚ L 271 σ.16 της 9<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 2002). Με την Οδηγία αυτή, εντός δύο ετών από τη δημοσίευσή της, τα κράτη μέλη οφείλουν να εναρμονίσουν τις εθνικές τους νομοθεσίες κατά τρόπον ώστε να απαγορεύονται οι καταχρηστικές πρακτικές προώθησης πωλήσεων, που έχουν ως αποτέλεσμα την προμήθεια υπηρεσιών που δεν έχουν παραγγελθεί, να ισχύουν κανόνες



περιοριστικοί των ανεπιθύμητων τηλεφωνημάτων και e-mails, να παρέχεται υποχρεωτικά στους καταναλωτές κατανοητή ενημέρωση πριν από την σύναψη της σύμβασης και να αναγνωρίζεται στον καταναλωτή το δικαίωμα της υπαναχώρησης από τη σύμβαση εντός ορισμένης προθεσμίας με την εξαίρεση των περιπτώσεων των κυμαινόμενων τιμών στη χρηματοοικονομική αγορά.

**Στις 2 Σεπτεμβρίου** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε το περιεχόμενο Οδηγού του Καταναλωτή για την εξωδικαστική επίλυση διασυνοριακών διαφορών μεταξύ καταναλωτών και φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, στο πλαίσιο του δικτύου FIN-NET. Η εναλλακτική κατά την Επιτροπή έχει ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στην υπόθεση της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτό κρίθηκε σκόπιμη η διάχυση της σχετικής πληροφόρησης στους ευρωπαίους καταναλωτές μέσα από το διαδίκτυο, ειδική τηλεφωνική γραμμή και τη διανομή 1.500.000 αντίτυπων του Οδηγού μέσα από τα δίκτυα παροχής των εν λόγω υπηρεσιών στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Αγοράς. Εξάλλου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε στις 17 και 18 Σεπτεμβρίου στις Βρυξέλλες, ένα σεμινάριο δρομολογώντας **την επέκταση του υφιστάμενου δικτύου FIN – NET στα μελλοντικά κράτη μέλη**. Μεταξύ των οργάνων εξώδικης επίλυσης διαφορών από τη Μεγάλη Βρετανία, τη Σουηδία, τη Γαλλία, την Πορτογαλία και τη Φιλανδία, που προκρίθηκαν για την απαιτούμενη παρουσίαση, συγκαταλέχθηκε και ο Τραπεζικός Μεσολαβητής της χώρας μας.

**Στις 11 Σεπτεμβρίου** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε μια πρόταση νέας Οδηγίας για την καταναλωτική πίστη. Οι νέες υπενθυμίσεις, που προτείνεται να αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες από το 1987, από βλέπουν στην πλήρη εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών με τη χρήση κοινών κανόνων και στην εξάλειψη των διαφορών στο καθεστώς της προστασίας του καταναλωτή που υφίσταται ανάμεσα στα κράτη μέλη, χάριν της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και της ανάπτυξης του διασυνοριακού εμπορίου. Εξαιρούμενων των στεγαστικών δανείων, καταλαμβάνει όλες τις μορφές καταναλωτικής πίστης με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας των συναλλαγών και τη συγκρισιμότητα των προσφερόμενων πιστώσεων.

**Από τις 30 Σεπτεμβρίου** τέθηκε σε εφαρμογή ο εθελοντικός Ευρωπαϊκός Κώδικας για την προσυμβατική ενημέρωση των καταναλωτών κατά την χορήγηση των στεγαστικών δανείων, στον οποίο έχουν ήδη προσχωρήσει 3.600 πιστωτικά ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που

δραστηριοποιούνται στο χώρο αυτό.Στόχος του Κώδικα αυτού είναι η εγγύηση προς όφελος του καταναλωτή, της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των σχετικών με τα στεγαστικά δάνεια πληροφοριών ώστε να ενισχυθεί ο διασυνοριακός ανταγωνισμός.Τούτο διασφαλίζεται αφενός με την ενημέρωση γενικού περιεχομένου, αφετέρου με τη μορφή ενός ευρωπαϊκού τυποποιημένου δελτίου πληροφοριών που περιλαμβάνει το ετήσιο ποσοστό πραγματικής επιβάρυνσης και πλήθος άλλων παραμέτρων του προσφερόμενου δανείου.Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2003 η Επιτροπή θα προετοιμάσει έκθεση της πρακτικής εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα από τα πιστωτικά ιδρύματα της Ε.Ε

**Στις 4 Δεκεμβρίου 2002** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε μία λίστα **δέκα πρακτικών συμβουλών** για τους καταναλωτές που σκοπεύουν να επωφεληθούν των πλεονεκτημάτων των διασυνοριακών συναλλαγών κατά τη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων.Ανάμεσα στις συμβουλές αυτές εξέχοντα ρόλο έχουν η επίταση της προσοχής κατά τη χρήση τραπεζικών καρτών ως μέσου πληρωμής στο διαδίκτυο, ώστε να διασφαλίζεται η ασφαλής και απρόσκοπτη χρήση μέσα από ιστοσελίδες που πληρούν προϋποθέσεις ασφάλειας, γνωστοποιούμενες στον καταναλωτή,καθώς και η δυνατότητα εξώδικης επίλυσης των διαφόρων από καταναλωτικές συναλλαγές.

## **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

1. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΙΩΑΝΝΗΣ, Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοικήσεως, Εκδ. Α. Σταμούλης, Αθήνα, 1997, σελ 681.
2. ΑΡΤΪΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Εκδ. Αθ. Σταμούλη, Αθήνα, 1999, σελ 287.
3. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ, Α. ΙΩΑΝΝΟΥ, Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος, Αθήνα, 1988. σελ 347.
4. ΔΡΙΤΣΑ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, Βιομηχανία και Τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου, Εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος, Αθήνα, 1990, σελ 595.
5. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Στρατηγικό Τραπεζικό Μάρκετινγκ, Εκδ. INTETBOOKS, Αθήνα, 1994, σελ. 381.
6. ΠΑΠΑΔΕΛ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Τραπεζικές Εργασίες Και Παράγωγα, Εκδ. Γραφικές Τέχνες, Αθήνα, 2001, σελ 191.
7. ΤΣΟΥΝΤΑΣ, ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Ευρωπαϊκή Ένωση : Θεσμοί & Πολιτικές, Καλαμάτα, 2000, σελ 151.

## **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ**

1. <http://www.bankofgreece.gr>
2. <http://www.ecb.int>

## **ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ**

1. Μανδηλάρης, Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Σύστημα
2. Κουπούζου, Διοίκηση Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών